

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnine pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petstvih in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin, 2-krat po 10 vin, 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Slovensko šolstvo v Gorici.

Čegar je šola, tega je prihodnost! Resničnost tega reka so Nemci in Lahi že davno videli ter ustanovili šolska društva, ki skušajo slovensko mladež poučevati. Konečno so se tudi Slovenci vzdramili in ustanovili društvo »Sv. Cirila in Metoda«. Za šolske potrebe v Gorici je skrbelo že pred ustanovitvijo tega društva narodno-politično društvo »Sloga«, za njim pa posebno društvo »Šol. Dom«. Pod previdnim vodstvom neutrudljivega dr. Gregorčiča se je slovensko šolstvo v Gorici lepo razvijalo. Občine in posamezniki so tekmovali v požrtvovalnosti in darežljivosti in sezidalo se je krasno šolsko poslopje. V tem in drugih najetih prostorih se poučuje blizu 1000 učenek in učencev. Razun ljudske šole in raznih strokovnih šol so se ustanovili v Gorici tudi trije otroški vrti, ki naj bi preprečevali iznarodovanje slovenskih otrok, katere Lahi love v italijanske otroške vrte.

Ko bi se bilo nadaljevalo to narodno delovanje na šolskem polju s skupnimi močmi, bi imeli danes v Gorici zadostno število otroških vrtov in laška »Lega Nazionale« bi ne požrla niti enega slovenskega otroka več.

Toda med goriškimi Slovenci je nastal razpor, edinost je izginila in to je oviralo tudi razvoj slovenskega šolstva v Gorici.

Vzrok tega nesrečnega razpora je znan.

Dva še jako mlada, objestna moža nista mogla učkati ure, da bi bila zadobila v deželi neomejeno gospodstvo. Zato sta udarila na vse druge deželne poslance, sta si nataknila na obraz liberalno krinko, proglasila vse druge, ki se jima niso hoteli klanjati za »klerikalce« ter izdala parolo, da se mora njuna nova stranka polastiti vseh društev in zavodov.

Po tej začrtani poti je prišla najprej »Gor. ljudska posojilnica« v roke nove stranke, in sicer na način, ki je spravi tedanjega predsednika »Gor. lj. p.« v kazensko preiskavo.

»Trgovsko in obrtno zadrugo« so obdržali v rokah, ker so se previdni člani sami umaknili zaradi novih društvenih pravil, o katerih smo ob svojem času obširno pisali. »Slov. bralnega in podpornega društva« so se polastili tako rekoč brez boja.

Med važnejšimi slovenskimi društvi v Gorici so bila še tri, namreč politično društvo »Sloga«, »Slov. Čitalnica« in »Šolski Dom«. Ker si teh društev niso mogli osvojiti, jih je začela »Soča« podirati po znanem geslu: Naj hudič vse vzame, kjer mi ne gospodujemo.

»Sloga« so že l. 1899. dvakrat naskočili. Ker pa je niso v roke dobili, so jo začeli smešiti, napadati in njeno delovanje ovirati.

Enako se je godilo goriški »Čitalnici«. Ker niso mogli v njej absolutno gospodovati, so pričeli proti njej grdo gonjo. Intrigovali so proti njenim veselicam, proti njenemu petju in pevovodju; napadali so z nesramnimi lažmi tudi požrtvovalnega predsednika tega društva. Konečno je uprizoril eksodus iz »Čitalnice« s 24 nahujskanimi »somišljeniki« neki zagrizen zelenec, ki je prišel s Krškega na Goriško razpor delat in »Sočine« »Tutti frutti« nadzorovat. Gonja

proti temu najstarejšemu slovenskemu društvu v Gorici traja še vedno. Še zadnja in predzadnja »Soča« ščuva z debelimi lažmi proti sedanjemu pevovodju in predsedniku slov. »Čitalnice«.

Politična strast naših zaslepljenecv se ni ustavila niti pred društvom, ki je za narodni razvoj Slovencev goriškega mesta najvažnejše med vsemi slovenskimi društvi: gonja je pričela tudi proti »Šolskemu Domu«. Ker se ga niso mogli polastiti, so ga začeli spodkopavati in podirati. In tu začneja narodno zločinstvo naših Herostratov!

Če jim že ni dopuščala njih strankarska strast, da bi vsaj za razvoj našega šolstva složno sodelovali z drugimi rojaki, zakaj niso osnovali svojega šolskega društva? Zakaj niso oni ustanovili zraven otroških vrtov »Šolskega doma« še drugih slov. otroških vrtov, ki bi bili preprečili v Gorici polasčevanje naših otrok? Saj so vendar ustanovili »narodni zaklad« in trdili, da iz njega dohodkov bodo ustanavljali otroške vrte in druge učne zavode. Ali vidi se, da so le limanice stavili in ljudi farbali. Učnih zavodov niso ustanovili, pač pa so ovirali na vse načine še delovanje »Š. Doma«. Kolikokrat je šuntala »Soča« svoje privržence, naj ne podpirajo »Šol. Doma«! Kolikokrat se je jezila na tiste svoje somišljenike, ki so vkljub njenemu hujskanju vršili svojo narodno dolžnost in pomagali reševati našo deco iznarodovanja! Čitalničnih koncertov, ki so se prirejali v prid našega šolstva, se niso hujškači okoli »Soče« načeloma vdeleževali, marveč še druge odvrčali. Ko smo v »Gorici« povdarjali, da je naše šolsko društvo »Šolski Dom« za goriške Slovence najvažnejše, najprepotrebnejše društvo, nas je skušal narodni grešnik, ki sliši na ime Gabršček, še smešiti. Imenoval nas je »abecedarje pri »Gorici«, možakarje, ki se ne morejo povspeti nad abc.« Še lani je stresal po »Soči« svojo modrost ter se bahal: »Naša zastava je: svoboda, omika, napredek, in ne le ljudsko-šolski abc, ki je dandanes umljiv sam po sebi ter mora biti zanj poskrbljeno tako ali tako«.

Mogočni nemški narod, Italijani in naši bratje Čehi se v tem vprašanju ne strinjajo z našim velikim državnikom. Ti narodi smatrajo svoja šolska društva za najvažnejša narodna društva ter obračajo skoro vse radodarne doneske celega naroda — v šolske namene.

Pri nas na Goriškem pa, kjer ima slovenska darežljivost vsled naših ubožnih razmer svojih ozke meje, skušajo ti ljudje naše moči cepiti in naše ljudstvo odvrčati od najpotrebnejšega, za naš narodni obstoj najvažnejšega društva. — Tekom zadnjih štirih let so ustanavljali društvice za društvem, ki so mnogo denarja požrla, a le malo koristila. Skoro vsa ta društva so ravno tako hitro izginila, kakor so bila nastala.

Tako so skušali dohodke »Šolskemu Domu« na razne načine skrečiti. — V takih razmerah ni bilo mogoče novih šolskih vrtov ustanavljati in le vsled velike požrtvovalnosti pravih domoljubov obeh strank so se zamogli dosedanj učni zavodi »Šol. Doma« vzdrževati. Umevno je, da so imeli Lahi vsled razdirajočega delovanja naših zaslepljenecv jako lahko stališče. V slovenskem delu naših Brd so ustanovili laško ljudsko šolo, v Gorici pa ustanavljajo vedno več otroških vrtov, v katere lovijo v prvi vrsti slo-

venske otroke. Naši zaslepljenci vidijo zdaj posledice svojega delovanja in v »Soči« so začeli javkati. Toda svoje krivde ne priznavajo, marveč jo skušajo s smešnimi izgovori zakrivati.

(Pride še.)

Državni zbor.

Zbornica poslancev se je toraj v torek zopet sešla. Kakor stoje danes stvari, ni upanja, da bi zbornica delovala. Če se pomisli, da je do sedaj pri-glašenih že 97 nujnih predlogov, ki se morajo, ako to zahtevajo predlagatelji, po državnozbornskem pravilniku, rešiti vsi prej, nego zamore zbornica preiti k dnevnemu redu, potem si lahko mislimo, koliko časa bi trebalo za rešitev teh predlogov, dočim je gotovo, da bodo prihajali dan na dan poslanci raznih strank zopet z novimi nujnimi predlogi pred zbornico. Vlada je sicer predložila v prvi seji zbornici proračun za leto 1904., a poslanci, ki so za časa normalnih parlamentarnih razmer z največjo pazljivostjo poslušali čitanje državnega proračuna in v prvi vrsti pa »exposé« finančnega ministra, se niso v torek za vse to skoro prav nič brigali, če tudi se je finančni minister na vso moč trudil, da bi obrnil nase pozornost poslancev, slikajoč bližnjo finančno in gospodarsko bodočnost z lepimi barvami, češ, da vidno ponehuje splošna gospodarska kriza, ki je kot mora tlačila zadnja leta vso Evropo, ter da se bližajo časi, ko se povrne tudi med nas blagostanje, katero bode povzročilo razcvitanje raznih gospodarskih panog, ki so stale do sedaj pod splošnim utisom gospodarske evropske depresije. Toraj vse te lepe besede niso poslanci smatrali za nič drugega nego za navadne fraze in pustili so finančnega ministra, da je govoril stenam skoro prazne zbornične dvorane.

Še hujše pa kot finančnemu ministru godilo se je ministerskemu predsedniku dr. Koerberju, ko je razvijal v tokovi seji vladin program in našteval zakonske načrte in predloge, katere je predložila in še predloži zbornici v tem zasedanju. Radikalni Čehi in socialni demokratje spremljali so dr. Koerberjev govor z raznimi apostrofi in z ne prav lepimi mejklici, ne da bi, kakor je bilo to navada, dr. Koerberjevi častilci reagirali in mu ploskali. Sploh vladala je v celi zbornici neka apatija, ki je pričala, da so poslanci vseh strank prišli do spoznanja, da se ne bode v sedanjem zasedanju poslanske zbornice delalo nič drugega, nego trtilo dragi čas z mlatenjem prazne slame. Lepo doneče so bile sicer dr. Koerberjeve besede o mejsobnem spoštovanju vseh v državi živčih narodov, ter o potrebi, da se vsi narodi razcvitajo in napredujejo v gmotnem in duševnem oziru. Ali dejstvo, da so te besede zgolj fraze, in da ni dr. Koerber ne le ničesar storil, da bi se te besede vresničile ter postale kri in meso, marveč, da je njegova vlada ravno nasprotno postopala proti nemškemu narodu, ki so pri nji iskale zaščite, pripomoči ter sredstev, da bi se mogli opomoči v gmotnem in duševnem oziru, vzbudilo je med zastopniki teh nemških narodov opravičen gnjev ter napravilo nanje utis, kakor da hoče dr. Koerber iz njih norce briti v celo tako resnih trenutkih, v karkršnih se nahaja zdaj naša država, ko

tako britko potrebuje podpore ravno od večine v Avstriji živčih nemških narodov, namreč od Slovanov. Lepa je pač ta. Vsakrat, ko pride država v kake zadrege, zadoni s sedeža ministerskega predsednika klic o samozatajevanju, a to le takrat, ko prihajajo do vlade z opravičenimi zahtevami Slovani. Ko pa Nemci kaj zahtevajo in naj si bo pa to popolnoma neopravičeno, takrat izgine samozatajevanje in klic po njem od strani vlade popolnoma z dnevnega reda. Naj si bodo ostali nemški narodi, posebno pa Slovani, s privolitvijo v nemške zahteve še tako oškodovani, zadovolji se jim, ker bi bilo po mnenju vseh dosedanjih avstrijskih vlad, in posebno pa še dr. Koerberjeve, preveč, da bi se Nemci zatajevali. Da je pa bilo tako, krivi so bili največ Slovani sami, krivo je bilo največ njih samozatajevanje. Zdi se pa in dobro bi bilo, ako bi se ne varali, da so se Slovani, katerih je v Avstriji velika večina, naveličali osodepolnega samozatajevanja ter da hočejo zdaj odločno zahtevati to, kar jim gre po božji in človeški pravici ter da se postavijo konečno na jedino pravo stališče, naj se že zgodi kar hoče, na stališče ali — ali in ravno zaradi tega, ker se hočejo, kakor se zdi, Slovani postaviti na omenjeno stališče, ravno zaradi tega je stopila najbrže parlamentarna kriza v Avstriji v jako akuten stadij, ki se da le tedaj ugodno rešiti, ako se merodajni činitelji odločijo za to, da ne bodo zahtevali samozatajevanja le od Slovanov, marveč tudi od drugih narodov, naj se imenujejo pa ti Nemci ali Italijani.

Dopisi.

Iz goriške okolice. — Povedal sem že, da so ti dopisi le posledica Gabrščekovega nesramnega atentata na »Kr. zadrugo«. Da je bil pustil Gab. »Kr. zadrugo« pri miru, kar bi bil gotovo storil, ako bi imel v sebi le trohico rodoljubja in ako se ni bil z zdravu pametjo do cela skregal, ne bilo bi mu treba zaradi teh dopisov zdaj tako skakati. Naravno je torej, da so ti dopisi namenjeni in obrnjeni nanj in le nanj. Oni so prav za prav narodna šiba, ki tepe in kaznuje zdaj Gabrščeka za narodni zločin, katerega je hotel izvršiti na »Kr. zadrugi«. Takih pogubnih izrastkov na našem narodnem životu ni pustiti kar tako v nemar. Treba je tako divje meso izrezati. S prikrivanjem se rane ne celijo. Znano je, da je »mesarjenje« »Kr. zadrugo« le Gabrščekovo in zgolj Gabrščekovo delo, znano je, da so mu njegovi najintimnejši pristaši to osvetlovali, da so ga potem, ko jih ni ubogal, grajali ter ga prepustili samega v boju zoper »Kr. zadrugo«. Krivični bi bili torej ti dopisi, ako bi imeli namen grajati osebe, ki ne le niso nič škodovala »Kr. zadrugi«, ampak so ubijalno delo Gabrščekovo celo obsojale. Gospodom torej, ki so imeli neugodno usodo, da so prišli s človekom, kakor je Gabršček, v konsorcij, ne veljajo ti dopisi. Jaz obžalujem le njih smolo. Prav lahko je verjeti, da igrajo oni poleg enega Gabrščeka v podjetju celó podrejeno ulogo. Saj ni drugače mogoče. Gabrščekova nasilna, gospodovalna nprav ne trpi poleg sebe mož, ki bi smeli imeti kaj svoje misli. Le en Gabršček je na svetu in zraven njega njegov komando. Zato je jasno kot beli

novega igralca in nove igralki, ki sta se oba izkazala kot dragocena pridobitev za naš oder. Čestitamo g. P. na tako krasno uspelem prvem poskusu; ostalim pa izrekamo naše priznanje radi velike rodoljubne požrtvovalnosti, ker so, akoravno z delom preobloženi, vendar prevzeli napore vloge in se jih naučili do tako točnega in spretnega igranja.

Orhester je vodil s znano eleganco — v naši dvorani prvokrat — g. kapelnik Benczur osebno. Med glasbenimi točkami sta posebno ugajali dve s. t. i. sordinami (s zamolklimi strunami) izvedeni melodiji. Konečna točka bila je nov venec slovenskih pesmi, med temi „Slovenec sem“ in „Strunam“. Vglasbil Kubišta. Tak venec, od tako odlične godbe izvršen, vselej elektrizuje občinstvo. Vendar se nam je zdelo, da bi se nekaterim pesmam tega venca mesto kričeje instrumentacije boljše prilagajalo izvajanje n. pr. s sordinami na sama godala na lok, kakor n. pr. ravno pri pesmi „Strunam“ glede na sentimentalne besede pesmi.

Po končanem koncertu so se mize spravile iz dvorane in začel se je ples, ki ga je z znano spretnostjo vodil društveni tajnik. To je bilo vrtenje in vršič po dvorani! Ker take gneče še ni bilo na kakem čitalniškem plesu, čakali smo nestrpnostno četvorke, da bo mogoče prešteti pare. In našli smo jih 36. To je, rekel bi kak sportsman, „novi rekord“ za ples v naši čitalnici. Vendar je to število bilo že enkrat doseženo, ob oni priliki namreč, ko se je pred 20 leti otvorila z velikim plesom ravnokar dodelana sedanja dvorana. A to je prišlo tako: Nova dvorana je bila, ker nalašč za čitalnico zidana, predmet občne radovednosti. Pokojni hišni gospodar se je z njo bahal okoli pri svojih laških znancih, in ti so radi njega zaprosili in dobili vstopnice. Posebno pa je povzročila občno radovednost nova Silmens-nova plinova svetilka, takrat fenomenalna nova iznajdba, o kateri je bilo tudi veliko hrupa po Gorici. Na tem plesu je bila torej družba med katero so se Slovenci skoro zgubivali, zlasti ker je bilo tudi še precej Neslovencev med udi. — Ta mnogoštevilni obisk od zadnje sobote, h kateremu so pripomogli v lepem številu gg. častniki, pa tudi nekateri gospodje, ki so se čitalnice zadnja leta ogibali, pasmatramo za znamenje, da se naše žalostne narodne razmere boljšajo, in navdaja nas upanje, da bo de polagoma vendarle zmagal duh spravljalivosti in zavest, kak močan faktor smo že lahko v Gorici, ako se ne cepimo, ampak zložimo v celoto. Kdor tako stremiljenje kvari, preko tega na dnevni red pa bo. X.

Deželna zavarovalnica za govejo živino. — Zakonski načrt, katerega je sklenil naš deželni zbor in s katerim se ustanavlja deželna zavarovalnica za govejo živino, dobil je torej najvišje potrjenje. Zategadel stopi dotična deželna postava kmalu v veljavo. Ker bodo morale tudi že obstoječe zavarovalnice za govejo živino računati z omenjeno novo postavo, je popolnoma umestno in potrebno, da se odbori obstoječih zavarovalnic posvetujejo, ter sklenejo, da bodo v tem pogledu skupno in složno postopali. Za to je pa tudi pričakovati, da se posvetovanja, na katero vabi gosp. deželni poslanec župnik Grča na drugem mestu našega lista, gotovo udeležijo zastopniki vseh že obstoječih zavarovalnic za govejo živino.

Vse zavarovalnice govede uljudno vabim na razgovor, da si pojasnimo stanje dosedanjega delovanja in določimo svoje stališče glede namero-vane deželne zavarovalnice.

Razgovor se bo vršil v Gorici dne 30. novembra na semenj sv. Andreja pri g. Katniku v gostilni „pri zlatem križu“ od 11. do 12. ure dopoldne.

Posebno vabim gg. predsednike, tajnike in denarničarje zavarovalnih društev. Vsaka zavarovalnica naj pošlje na ta prijateljski shod vsaj enega zastopnika. B. Grča.

Državni proračun in ceste na Primorskem. — Redni stroški za vzdrževanje in popraviljanje državnih cest na Primorskem, ki se ponavljajo vsako leto, so postavljeni v proračun za leto 1904 v znesku 480.800 K, ki se razdelijo na posamezne postavke tako-le: prispevek za popravilo cest in mostov K 13.440 K; zidanje in poprava poslopij za cestno nadzorstvo in skladišča za gradivo, najemščine in zakupi K 3.460 K; gruč in druge potreščine za zgradbo in posipanje 180.000 K; vzdžavanje cest in mostov 129.800 K; za kidanje snega z državnih cest 17.000 K; plače nižjemu osebju za gradbo in vzdrževanje cest in mostov 126.000 K; darila in podpore K 2.900; za gradivo, orodje in razne potreščine 6.600 K; odškodovanja in odkup sveta 100 K; razni stroški 1.500 K.

Skupaj torej 480.800 K. — Ministerstvu je pridržanih 100.000 K za najne potrebe pri vzdrževanju državnih cest in mostov za vsa država, ki se porabijo le tedaj, ako v posameznih deželah nikakor ne morejo izhajati z odločenimi jim zneski.

Uravnava Soče in Tera bo stala silno veliko. Za zdaj je prevzela država nalogo, da sestavi načrte o raznih delih, ki bodo potrebna ob Soči in ob Teru pri tej uravnavi. Za sestavo teh načrtov je postavila vlada v proračun za prihodnje leto za enkrat znesek 20.000 K.

V Tolminu se odpre s početkom šolskega leta 1904/05 državna pripravljavnica za učiteljska izobraževališča. V ta namen je postavljen v državni proračun za tretji del leta znesek 951 K.

P. n. naročniki „Matic Hrvatske“ opozorja podpisani poverjenik, da blagovole naznaniti svoj pristop pismeno ali ustmeno, ter objednem poslati oziroma prinesiti članarino 6 K. Letošnji dar „Matic Hrvatske“ je obilen (9 knjig) in vrlo izbran. Posežite rojaki — po bratski knjigi!

Švara Francišek, bogoslovec. (Centralno semenišče).

Predavanje. — V nedeljo ob 11. uri je predaval v tukajšnjem gledališču italijanski publicist Alfred Niceforo. Predmet njegovega govora je bil: „Od nasilja do pravice“.

Predor pod Kostanjevico pri Gorici. — Predor pod Kostanjevico pri Gorici na bohinjski železniški črti je pre-vrtan. V soboto zjutraj ob 4. uri zadeli so delalci od obeh strani drugi na druge. Trebalo je torej 3 mesece in 17 dni, da so prodrli predor.

Nagla smrt. — V soboto okoli 9. ure dopoldne je prišel na sadni trg mesar Cernetič Anton po domače „Toni Riz“, da bi tam kakor po navadi prodajal meso. Koj tje prišedšemu, pa mu je postalo slabo. Vrnil se je zaradi tega domov, a kmalu za tem zadela ga je srčna kap in ostal je koj mrtev.

Obsojen zaradi žaljenja Nj. Vel. je bil 21. t. m. na tukajšnjem okrožnem kot kazenskem sodišču postopač Avgust Olivo in sicer na pol drugo leto težke ječe. Olivo je bil namreč aretiran, ker ni hotel plačati računa v neki krēmi. Po poti, ko so ga peljali v zapor, je namreč hudo razsajal, vpil proti Avstriji, ter se tudi nespodobno izrazil o Nj. Vel.

Izgnan iz Gorice je bil v soboto 59-letni Anton Peršolja iz Cerovega. Peršolja je ravnokar preстал 14 dni zapora, radi nezvestobe.

Najdeno kolo. — Ono kolo, ki je zmanjkalo tukajšnjemu kovaču Mačusu v Muši izpred neke krēme, našli so te dni lovci v sirēju na polju blizu Muše.

Najdene reči. — Našli so te dni dežnik z medenim ročem, katerega je najbrže zgubila kaka gospa. Oddali so ga na policiji.

Dinamit. — V hiši št. 33 ulica Boscho so našli v soboto več dinamitnih patron. Pozvedelo se je, da je hranil tam omenjene dinamitne patrone delavec Jožef Mervic. Na vprašanje, kako je prišel do omenjenih patron, je Mervic odgovoril, da jih je dobil od delalcev, ki delajo na železnici, ter da jih je hotel porabiti na svojem polju. Dinamitne patrone so konfiscirali, vso zadevo pa so izročili državnemu pravdnstvu.

S steklenico ga je ranil. — V Šmarjah na Vipavskem so pili fantje v neki krēmi. Med njimi je bil tudi neki Emilij Jevčič. Nastal je med fanti prepri in potem tudi pretep. Pri tej priliki je Alojzij Durnik zgrabil steklenico, ter jo zabrusil Jevčiču v glavo. Ranil ga je tako močno, da so ga morali pripeljati v tukajšnjo bolnišnico.

Pretep na plesu. — V nedeljo so plesali v Solkanu. Nastal je hud pretep zaradi plesalk. V tem pretepu so z nožem nevarno ranili 25-letnega mizarskega pomočnika Franceta Lebana, katerega so morali prepeljati v tukajšnjo bolnišnico. Kot krivca se smatrata dva italijanska delavca, katera so orožniki prignali v tukajšnje zapore. Vedno stara pesem na teh javnih plesih.

Sneg na Predelu. — Na Predelu je te dni hudo snežilo tako, da je bil promet na cesti za nekaj časa ustavljen. Snega je bilo proti vrhu nad pol drugi meter visoko. V četrtek je zaradi tega običal plug sredi poti, čeravno je bilo vanj vpreženih štirinajst najmočnejših konj in pomagalo pri delu 20 rudarjev. V petek pa se je posrečilo prodreti s snežnim plugom na Predel ter rešiti Predelčane iz zameotov.

Zima. — Z Dunaja se poroča, da je tam zadnja dva dni zapadlo vse polno snega. Pa razsajale se tudi hude nevihte, ki so napravile mnogo škode v mestu in

na deželi. Poškodovane so bile brzojavne in telefonične zveze. Jdnake vesti dohajajo z Vestfalskega in Saškega. Pretrgana je bila brzojavna zveza med Holandijo, Belgijo, Francijo, Švico in Italijo. Na Nemškem ustavljen je bil vsled snega in neviht celo železniški promet. Pri nas smo imeli večeraj ob sedmi uri zjutraj jedno stopinjo mraza.

Italijansko prosto vseučilišče prepovedano. — Včeraj se je imelo ustanoviti v Inomstu prosto italijansko vseučilišče. Prof. Angelo de Gubernatis bil je že na potu v Inomost, da bi imel tam otvoritveni govor. Ali ko je došel v Trident, bil je brzojavno obveščen, da je vlada ustanovitev prostega italijanskega vseučilišča prepovedala.

Za proučevanje Adrije. — Cesar je podaril 2000 kron društvu za preiskovanje morskih globočin v Jadranskem morju. Društvu je namen ustanoviti v Trstu akvarij in zgraditi parnik.

Ljubljanski župan g. Ivan Hribar pozvan na dvboj. — V četrtek sta dva častnika zahtevala od gosp. ljubljanskega župana Hribarja v imenu nadporočnika Bückchela zadoščanje radi besed, katere je župan govoril o tem nadporočniku v zadnji občinski seji. Bückchel je torej pozval na dvboj župana, ki pa pač ne bo ugodil Bückchelovi želji.

Jezikovne razmere pri kranjskem pehotnem polku št. 17. — O teh razmerah piše „Slovenec“ to-le: Od 7 štabnih oficirjev govori slovenski eden (major Fladung). Od 24 stotnikov govori pravilno slovenski dva, za silo lomi slovenščino sedem stotnikov, ostali ne razumejo nič. Od 37 nadporočnikov jih govori za silo slovenski osem, ostali ne znajo nič. Od 33 poročnikov jih govori slovenski deset, drugi ne znajo nič. Od 4 kadetov govori slovenski eden. Od 3 zdravnikov, ki so v vedni dotiki z bolniki, nobeden. Od 2 računskih častnikov nobeden. Kaj, ko bi vojni minister za te slovenščine nezmožne častnike po vzgledu Glaispacha ustanovil v Celovcu poseben kurz? Domači častniki, katerih je blizu 300, pa služijo po vseh kotih Avstrije, največ jih je seveda v avstrijski Sibiriji — v Galiciji. Sedaj si pa razumen človek predstavi, na kak način poučujejo in vežbajo naše sinove slovenščine popolnoma nezmožni častniki. Celo v rezervi so gorostasne razmere tako, da se res ne ve, kako bodo v času vojne občevali častniki z našimi vojaki. Od 4 rezervnih nadporočnikov je eden Slovenec. Od 41 rezervnih poročnikov je zmožnih slovenskega jezika sedem, reci sedem častnikov. Od 44 rezervnih kadetov govori slovenski 12 kadetov. Leta 1878, o času vojne, je bilo v domačem polku vse polno slovenskih častnikov, ki so se odlikovali v Bosni z veliko hrabrostjo in so govorili z našimi fanti slovenski, sedaj nas pa Bog obvaruj vojne; večina častnikov ni v stanu s podložnim vojaštvom obče-vati, da ne izpregovori ne enega slovenskega stavka! Vojni minister Krieghammer je začel sistematično razganjati slovenščine zmožne častnike na vse vetrove.

Kako je prišel na jako jednostaven način do hrane in stanovanja. — Na Dunaju je priletel te dni skozi šipe neke kavarni iz ulice še precej velik kamen. Tekli so na ulico, da bi prijeli onega, ki je kamen zalučal. Prijeli so ga koj. Bil je neki revež, ki je par dni poprej zapustil bolnišnico, pa se ni imel kam obrniti. Da bi prišel do kraha in stanovanja, zato, rekel je, razbil je šipo.

Loterijske številke.

21. novembra.

Dunaj 63 48 49 75 54
Gradec 62 59 86 51 63

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

Konjedic & Zajec

Gorica, pred nadškofijo hiš. štev. 11.

Za čas stavbe priporoča vse stavbne potrebščine, kakor: cement, stavbne nosilce, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stranišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih tovarn. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja dob rezprimerno nizkih cenah.

Edina zaloga
stavbenih nosilcev

v Gorici.

Pocinkana žica za vinograde po jako snižanih cenah!

Pozor!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Priporočilo!

Josip Novič,

krojaški mojster

v Gorici, Gosposka ulica št. 21

(tik pošte)

prvo nadstropje,

se priporoča slavnemu občinstvu, čast. duhovščini v mestu in na deželi:

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo

prodajalnico jestvin

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mlina v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače na primer: francoski Cognac, pristni kranjski brinjec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goršice (Senf.) Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodove užigalice. — V zalogi se dobé tudi testenine trvdke Žnidaršič & Valenčič v Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semeniški ulici h. št. 1 (v lastni hiši.)

KUNEROL

zajamčena čista

rastlinska mast
iz kokos-oreha.

Nadomesča maslo in svinjsko mast. Izvrstno služi ter je dolgo vzdržljiva. Dobiva se v vseh boljših prodajalnicah s kolonijalnim blagom.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev

Gorica, Stolna ulica hiš. št. 2.

Prodaja stroje tudi na teden-ske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše, kakovosti Priporoča se slav. občinstvu.

onih „oštarjah“ (za Gabršček!) ali hotelih (za ostali konsorcij!), je bilo le obsejno vredno delo Gabrščekovo. Pa vzemimo, da bi bili to res zakrivali drugi gospodje, bi bilo to imelo vse drugo, narodno čast mnogo manj žaleče lice. Ostali gg. konsortisti bi si gotovo ne bili dovolili take umazane farbarije z „narodnimi piruhi“, kakor si jo je dovolil Gabršček. V prvo niso imeli oni že časnika na razpolago, da bi ga bili zlorabili v svoje popolnoma privatno in le narodno podjetje, kolikor so oni sami narodnjaki. Niti na um bi jim ne bilo prišlo, da bi bili slovensko ime „narodni piruhi“ skrunili z natikanjem podjetju, kateremu bi bili še nadalje pustili ptuje neslovensko lice. Kaj takega je bil zmožen le en Gabršček, ki trpi na fiksni ideji, da smo Slovenci na Goriškem dolžni njega rediti in pasti, da se on pač imenuje Gabršček, a da je vse, kar on dela za svoj žep, eminentno „narodno“ delo. Če bi ne bilo torej Gabrščeka v tem konsorciju, bi bili v „Soči“ vsi članki, vse novice o „narodnih piruhih“ odpadli, Gabršček bi bil „narodnim piruhom“ odkazoval inseratni del „Soče“, seveda za drag denar. In če bi konsorcij tudi te „bonbončke“ Gabrščeku kratil, zgodilo bi se bilo prav lahko, da bi bil od konsorcija v „Soči“ zahteval, kar je prejšnja leta od slovenskih trgovcev, namreč slovenski nadpis. S tem je jasno začrtano stališče konsorcija nasproti Gabrščeku. Konsorcij se drži v ozadju, Gabršček stopa v ospredje ter zastopa onega v javnosti; a ne le to, Gabršček komandira in terorizira konsorcij, kakor dela povsod, kjer se hoče paralizirati njegovo herostratsko razdiranje in uničevanje. Knjiga vsega Gabrščekovega delovanja „za narod“ ima le dve strani: na eni je delovanje in komando, na drugi podiranje in uničevanje. Zaradi tega sem trdno utrdjen, da mora slovenska javnost delati odgovornega le Gabrščeka za vse žaljenje in onečastjenje slovenskega imena s slepljenjem javnosti same. To pa ni nič drugega, kakor nadaljevanje narodnega greha, katerega je zakrivil Gabršček z mesarjenjem „Krojaške zadruge“. V aferi „Krojaške zadruge“ je Gab. slepil javnost, ker je tajil, kar je faktično bilo, v aferi „narodnih piruhov“ pa, ker je trdil, česar ni bilo. Oboje je pa delo le Gabrščeka samega, in ker so ti dopisi le nadaljevanje polemike zaradi „Krojaške zadruge“, zato je naravno, da so letele in bodo letele njih pušice le na Andreja Gabrščeka.

Danes preidem h Gabrščekovemu članku „Klerikalni grobokopi naroda“. Ustavimo se nekoliko pri nadpisu! Jaz sem Gabrščeku v teh dopisih že dokazal, da z izrazom „klerikalen“ javnost le nesramno slepari. Njemu je ta dokaz sapo popolnoma zaprl. Vtaknil ga je molče v žep. To ga pa nič ne ženira v trditvi, da ga le vedno na novo „napadam“, a na njegove ugovore ne odgovorjam. Le počasi, prijatelj! Pride vse na vrsto. V zadnjem dopisu sem ovrzel farbanje v „Sočini“ notici, ki je bila prvi odziv na te dopise. Gabršček ne ve tudi temu dopisu nič odgovoriti. To molčanje govori ceje knjige, altroche: lump, lopov, podla duša, potepuh itd. Psovke na stran, prijatelj, to niso stvarni dokazi. Zato zahtevam jaz zdaj naprej odgovora, kako da je zdaj „Soči“ „klerikalno“, kar pred razkolom ni bilo „klerikalno“. Če mi Gabršček ne odgovori, ga zopet pozovem. Ker sem že večkrat dokazal, da zamenjuje Gab. svoj žep z izrazom „narod“, zato mu popravim gorenji nadpis prvega članka na moje dopise tako-le: „Slovenski grobokopi mojega žepa“. V zmislu tega rektificiranega nadpisa bodem prihodnjič podrobneje odgovarjal na prvi članek. Gabrščeka prosim torej nekoliko potrpljenja. Mora že imeti nekoliko usmiljenja z mano. Moji opravi mi ne dopuščajo vedno držati pero v roki.

Za danes mu le rečem, da me njegov lov na dopisnike teh dopisov imenitno zanima. Število namišljenih dopis-

nikov se mu kar pod peresom množi. Z ugibanjem postane seveda število brezmejno. Ako bo hotel s takim berilom polniti svoj list, mu ga gotovo ne zmanjka. Mislim sem se že pod prvi dopis podpisati s polnim imenom, ali vedel sem, da bi potem Gabršček glodal le ob moji osebi, da bi ne bilo možno spraviti iz njega le enega stvarnega stavka, zato sem podpis okrajšal. Kdo bi bil mislil, da boste delali te kratki črki Gabrščeku tako preglavico. Zadnjič sem mu hotel pomagati rešiti to nevšečno uganko. Moj migljaj je bil še precej jase, ali zdi se, da je začel spomin Gabrščeka zapuščati. On išče trdovratno dopisnika po Gorici. Da ne bode delal drugim gospodom krivice s podtikanjem mojih dopisov, da ga rešim iz te mučne negotovosti, da mu dam priliko vsaj nekoliko popraviti veliko škodo, katero je nekaj let sem napravil prepotrebemu „Šolskemu Domu“, mu stavim nastopni predlog: On naj podari „Šolskemu Domu“ tisoč kron, in uredništvo „Gorice“ je pooblaščen mu naznaniti moje polno ime. Ako je v denarnih zadregah, naj pove; pripravljen sem tudi nekoliko popustiti. Jaz bi na vsak način rad kaj prislužil za „Šol. Dom“. Torej Gab., denar ven! Dotlej sem še vedno A. K.

Politični pregled.

Politični položaj.

Dr. Koerber, ki je po svojem prvem govoru v tem drž.-zbornem zasedanju ostal tako osamjen, žel je po svojem drugem govoru v petek burno odobravnje. Ploskali so mu namreč oni Nemci, ki so ga v terek skoro popolnoma zapustili. Ploskali so mu tako, da jih bole še danes roke. Zakaj vse to? To se je zgodilo zaradi tega, ker je dr. Koerber bral nekaj levitov ogrskemu ministerskemu predsedniku grofu Tiszi, katerega Nemci tako strašno sovražijo, odkar je povedal v ogrskem državnem zboru ter v ogrski magnatski hiši, da se je krona udala, da izpodrine madjarščina nemščino v ogrskih vojaških zavodih, na ogrskih vojaških sodiščih, pri napisih na vojašnicah in končno najbrže tudi v poveljništvu. Torej zato so Nemci ploskali dr. Koerberju. Ali ploskali so mu samo Nemci in pa še nekateri drugi poslanci, katerih ploskanje pa ni bilo toliko namenjeno dr. Koerberju, marveč je bilo naperjeno bolj proti onim štirim češkim radikalnim poslancem, ki so tako vpili in razsajali med dr. Koerberjevim govorom, da so iznevoljili marsikoga, ne morebiti zaradi tega, ker so bile njih demonstracije naperjene proti dr. Koerberju, marveč zaradi načina in oblike njihovega nastopanja. Z vsem ploskom pa je dr. Koerberju presneto malo pomagano in se gotovo trudi zastoj, da bi obrnil pozornost svojih političnih nasprotnikov od domačih zadev na ogrske. To mu je tudi naravnost in odločno povedal češki poslanec dr. Herold, ki je rekel: Prvi pogoj za ozdravljenje sedanjih odnosov v Avstriji je ta, da se ta Koerberjeva vlada odstrani, ker ona je največja zapreka, ki se stavlja na pot uspešnemu razvoju monarhije. Dr. Koerber bi si hotel utrditi pozicijo z veselo vojno z Ogrsko, vojno, ki bi njega nič ne stala. Raje naj bi dal kroni nasvet, ki ga ista tudi pričakuje od njega; najprej naj se sklene mir z lastnimi narodi.

Trgovinska pogodba z Italijo podaljšana za jedno leto.

Iz Rima prihaja vest, da je imel dunajski dopisnik italijanskega lista „Tribuna“ pogovor z avstrijskim trgovinskim ministrom baronom Callom, in da mu je ta povedal, da se podaljša dosedanja trgovinska pogodba z Italijo še za jedno leto. Glede vinske klavzule rekel je baron Call, da se bodo dovolile uvozu italijanskih vin v našo državo nekatere olajšave.

Pruski redovi avstrijskim državnim uradnikom.

Nemški uradni list priobčuje veliko število pruskih redov, podeljenih avstrijskim in ogrskim državnim uradnikom. Med istimi je red pruske krone, podeljen dr. Koerberju, bivšemu ministerskemu predsedniku grofu Thunu in dr.

Volltev v pruski deželni zbor.

Končni izid volitev v pruski deželni zbor je sledeči: Izvoljenih je 148 konservativcev, 54 svobodnomiselnih konservativcev, 94 članov centra, 99 narodnih liberalcev, 23 članov svobodnomiselne ljudske stranke, 8 članov svobodnomiselnega združenja, 13 Poljakov, 9 Dancov, po 2 člana zveze poljedelcev in reformne stranke in 5 „divjakov“.

Novi finančni italijanski minister. „Avanti“ zatrjuje, da postane — mesto umlega ministra Rosana — novi finančni minister posl. Girardi.

Italijanska kraljeva dvojica na Angleškem.

Italijanski kralj in kraljica odpotvala sta v soboto v Italijo. Ob navdušenem pozdravljanju množice, odpeljala sta se na kolodvor v družbi angleškega kralja in kraljice, prince Waleskega in vojvode Conaughtskega. Vlak je odšel ob 9. in 40 minut jutraj.

Srbski kralj in židovski časopisje.

Razni židovski listi in za njim tudi drugi so pred par dnevi priobčili vest, da je srbskega kralja Petra zadela rahla kap. To pa je popolnoma izmišljeno, kajti kralj je popolnoma zdrav. V četrtek bil je kralj zvečer v gledišču, v petek pa se je udeležil v stolni cerkvi službe božje.

Srbi in Bolgari.

V Belgradu je začel izhajati srbsko-bolgarski list „Ujedinjene“, ki dela za srbsko-bolgarsko zvezo. V programu se veli: „Ako list doseže svoj cilj, združenje Srbov in Bolgarov, potem se hočemo združeni vzdigniti na 500letnega tirana. Iz njegovih krempljev smo se iztrgali šele pred kratkim časom, in tako hočemo zdaj iz njegovih krvavih rok iztrgati naše krvne brate, ki so že zdavnaj uprli svoje poglede na nas za pomoč. S tem bomo utrdili osnovo južnega slovanstva in hočemo iz več samostalnih držav ustanoviti jedino, združeno balkansko (jugoslovansko) državo“.

Dogodki na Balkanu.

Turčija še vedno molči in ne da nobenega odgovora na znano noto vkljub vsem zlim posledicam, s katerimi sta ji žugala avstrijski in ruski poslanik. Kakor se vidi, se Turčija malo zmeni za žuganja in je najbrže prepričana, da niso imela taka žuganja nobene resne podlage.

Neka nova prikazen v Macedoniji pa so angleški protestantje. Ti ljudje delijo zadnji čas po vseh krajih Macedonije bednemu prebivalstvu moke. Tako se namreč poroča iz Bitolja. Pod jako blagodušnim plaščem skrivajo ti ljudje gotovo svoje grde namene, da bi te toli težavne razmere izkoristili v to, da bi pritegnili koga v krilo protestanske cerkve, da ne bi bilo zastoj izdano, kar so razdelili bednemu prebivalstvu.

Domače in razne novice.

Promocija. — Danes je bil na graškem vseučilišču promoviran doktorjem prava kand. jur. g. Josip Dermastia, brat vikarja v Plaveh, preč. gosp. Ivana Dermastie. Častitamo.

Podeljen naslov. — Policijskemu nadkomisarju g. Abondiju Continu je podeljen naslov policijskega svetnika.

Za „Šolski Dom“ prejel upravnštvo „Gorice“. Andrej Žnidarčič, vikar v Gradnem 10 K. Hvala!

„Klerikaleci imajo pri sodiščih pasjo srečo“ — bo „Soča“ lahko zopet pisala, kajti „Krojaška zadruga“ je te dni prejela sledeči sodni sklep:

Firm. 237

Gen. III 1/22

C. kr. više deželno kot utočno sodišče primorsko v Trstu o utoku „Krojaške zadruge“ vpisane zadruge z omejeno zavezo v Gorici, na sklep c. kr. okrožnega sodišča goriškega dne 9. septembra, odnosno 27. oktobra t. l. posl. štev. Firm. 143 Gen III 1/19, kolikor nej bilo ugodilo predlogu za vpisanje v združeno matico, pač pa načelstvu ukazalo, da naj skliče novi občni zbor, izogibom globe K 40. —, v nejavnem posvetovanju je tako-le sklenolo:

Utoku se ugaja, izpodbijani sklep razveljavlja, c. kr. okrožnemu sodišču goriškemu pa ukazuje, naj pravredno reši prošnjo za vpisanje v združeno matico, ne glede na navedene razloge po katerih je bilo isto zavrnilo.

Obrazloženje.

Više deželno sodišče je mislilo, da je propisu § 65 zadržnih pravil bilo zadoščeno tem, da je bilo vabilo na občni zbor, ki se je vršil dne 20. avgusta t. l. razglašeno v dveh slovenskih političnih novinah, ki v Gorici izhajate, kajti odredbo navedenega §-a, da se ima na občni zbor vabiti novinami v Gorici izhajajočimi, ne tako razlagati, da se tem vse slovenske politične novine v Gorici misle, in jen je mimo tega tudi v dveh drugih v Gorici izhajajočih političnih novinah bilo naznanilo, da se je občni zbor vršil.

Zanemarjenje objave letnega računa in bilance, kakor to velewa § 94 združenih pravil, obvezuje sicer člane nadzorstva odgovornimi za vsako škodo,

ki bi iz tega utegnili nastati, ali nema učinka, da bi bil neveljaven občni zbor, ki se je inače vršil, kakor je zapovedano.

Po tem takem je utok opravljen in se je moralo skleniti kakor v naredbi.

V Trstu, dne 12. novembra 1903.

„Krojaška zadruga“ Kindinger
v Gorici l. s.

V pojasnilo par besed:

Kakor znano, je A. Gabršček, na junaškem begu pred občnim zborom „Krojaške zadruge“, sklicanim na dan 20. avgusta t. l., odložil v „Soči“ in pri c. kr. okrožni sodnji plod izredne bistroumnosti, s katerim je dokazoval, da je omenjeni občni zbor neveljaven, ker ni bil naznanjen tudi v „Soči“ in „Primorcu“, in ker se v dotičnem vabilu nista omenila letni račun, bilanca i. t. d. po določbah § 94. združnih pravil.

Goriška okrožna sodnja je trditve iz zadruge pravo krepno izbacenjena Gabrščeka in tudi njegovo tolmačenje združnih pravil sprejela za suho zlato, zavrnila brez vsake preiskave (!!!) predlog za vpis novozvoljenega načelstva, ter naložila odboru pod globo 40 K, da skliče nov občni zbor!!

Proti temu sklepu je „Krojaška zadruga“ seveda vložila rekurz, kateremu je c. kr. višja deželna sodnja ugodila z zgoraj navedeno odločbo.

V velikem številu blamaž, ki jih je iskal in našel A. Gabršček v aferi „Krojaške zadruge“, zasluži tudi ta zadnja častno mesto: mi jo podčrtamo v svarilo ovaduhov! —

Vabilo na koncert, kateri priredi koncertna pevka Mira Dev s sodelovanjem pijanista Josipa Procházke v nedeljo, dne 29. novembra 1903 v veliki dvorani hotela „Central“. Začetek ob 8. uri zvečer. Cene prostorov: Sedeži po 4 K, 3 K in 2 K. Stojišča po 1 K, za dijake 40 vin. se dobivajo v prodajalnici g. Antona Jeretiča v Semenški ulici in na večer koncerta pri blagajni.

Zabavni večer v Čitalnici. — Pač dolga vrsta let je pretekla od onega časa, ko je goriška Čitalnica priredila zadnji-krat do tedaj običajno jesensko „besedo s plesom“. Te „besede“, prirejevalne, ker je čutil odbor dolžnost, izpolnjevati z njimi jesensko praznoto društvenega leta, bile so kaj nevaležna podjetja. Z velikim trudom so se naučile nekatere pesmi in deklamacije in glediščna igra, poslušalcev pa je prišlo do kake tri vrste sedežev in plesalcev se je nabralo tako malo, da je s težavo prišlo do kake četvorke. Sreča je nanesla, da se je takrat ustanovila ženska podružnica sv. C. in M., ki je z raznimi novostmi v sporedu privabljala polno dvorano širšega občinstva in tako s čitalničnimi močmi ob enem tudi zadovoljila čitalničarje. In vendar takrat ni bilo razkola med goriškimi Slovenci, ni bilo med njimi take žurnalistske spake, ki bi hujškala proti narodnemu društvu in v njem delujočim osebam, in ni bilo konkurenčnih narodnih društev. Kaka sprememba tekem zadnjega desetletja! Zopet enkrat se je priredila jesenska veselica v Čitalnici, in glej, dvorana je skoro premajhna za deležnike, vkljub temu, da se je mnogim prosilcem izmed dijakov glede na pichost prostora celo vstopnica odrekla! In to je, izvzemši par vabljnih oseb, veskozi omikana, elegantna, narodna družba, ne pa kakor nekaj vsa pomešana z drugorodnimi elementi, ki so edino radi plesov v Čitalnico zahajali, in če je bilo pred plesom kaj programa, nestrpno čakali konca.

Spored veselice je obsegal dva mešana in en moški zbor, in več komadov godbe vojaškega orhestra. Pevske točke so se pod vodstvom g. Mercine izvršile s veliko preciznostjo in so posebno skrbno izvedeni dinamični kontrasti pripravili pesmi do lepega učinka. Narodnim pesmim od Hubada uglasbenim, bila je dodana prav mična, na besede narodni pesmi: „Pala je slanica“ od dr. Schwaba komponirana pesmica, ki se popolnoma prilaga Hubadovemu vencu. Ko je nastopil pri pesmi „V ljubem si ostala kraju“ sam moški zbor, začudili smo se mnogoštevilnemu mlademu naraščaju istega. Vsa čed mladim gospodom, da si vedo varovati moško svojo samostanost ter se upreti teroristom, ki jih hočejo pripraviti ob njihovo osebno prostost, in ob pravico razpolagati s svojim pevskim darom po svoji volji. Zapeli so Nedvedovo skladbo s vso nežnostjo, kakor jo zahtevajo besede in intencija skladateljeva. H. Sattnerjeva skladba na Stritarjeve besede: „Po zimi iz šole“, odlikujoča se zlasti z živahnimi ritoničnimi menjavami, je bila zopet od mešanega zbora izvedena s polnim efektom.

Igra „Vzorna tašča“, vzeta iz novejšje „Slov. Talije“, bila je predstavljena z salonsko finostjo in spretnostjo. Izonadil nas je tudi pri tej točki nastop

Lekarna CRISTOFOLETTI, v Gorici, na Travniku.

Trskino (štokfiševo) jetrno
olje.

Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni
telesni slabosti.

Izvirna steklenica tega olja naravno-rumene barve po K 1.40, bele barve po K 2.

Trskino železnato jetrno olje.

Raba tega olja je posebnost pri-
ročljiva otrokom in dečkom, ki so ner-
vozni in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim
jodcem.

S tem oljem se zdravijo v kratkem
času in z gotovostjo vse kostne bolezni,
žlezni otoki, golše, malokrvnost in
splošna slabost.

Cena ene steklenice 1 K 40 v.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, preišče se vedno v mojem
kemičnem laboratoriju predno se napolni steklenice, zato zamorem jamčiti svojim
častitim odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofoletti-jeva pijača iz kine in železa.

najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskinim jetrnim oljem in izborno
sredstvo za malokrvne.

Ena steklenica stane 1 K 60 v.

Jesen je tu

in bliža se zima; bliža se pa tudi
potreba, kupiti za hišno oz. lastno
potrebo raznega zimskega blaga.

Ponovno se tedaj obrača vdano pod-
pisani do cenj. svojih odjemalcev s
prošnjo, da se pri nakupu raznih zim-
skih potrebščin tudi za naprej blago-
volijo obrniti v prvi vrsti na njegovo
trgovino, koja nudi cenj. odjemalcem
vedno priliko za neprekosljivo ceno in
dober nakup vedno svežih in solidnih
raznovrstnih pletenin iz bombaža in
volne, kakor:

nogavice, rokavice, jopice, srajce, hlače, zimske šerpe,
rute, čepice, volno itd. Dalje priporoča še zadnje novosti kakor:
raznovrstne kožukovine, zimske čevlje za dame, ruske
galoše, dežnike, moderce, bluze, spodnja krila, pasove,
predpasnike; jako velika zaloga belega perila za gos-
pode, krasnih ovratnic, lovskih nogavic itd.; zadnje
novosti mičnih okraskov za obleke, razne svile, žamet,
pliš, fodre itd.; vse potrebščine za gg. šivilje in krojače.

J. Zornik, Gorica, Gosposka ulica 7.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
isterskih vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po želez-
nici na vse kraje avstro-egrske monarhije v
sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja
tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. Jerneja Kopača

izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške
po meri, bodisi firme ali pa
priproste.

Priporočata se svojim rojakom
v Gorici in na deželi, posebno pa
č. duhovščini za obilna naročila.

Šimenc Fric

krčmar

dosedaj v Gosposki
ulici (Via Signori)

preselil se je v

Magistratno ulico št.
9, (Via Municipio).

Priporoča se za obi-
len obisk.

Odlikovana civilna in vojaška krojaška
delavnica

Anton-a Krušič-a,
Gorica, ul. Jos. Verdi 33.

Bogata zaloga domačega in angleškega sukna.
Velika izber izgotovljenih oblek za gospode in
dečke, površnih zimskih sukenj, havelokov itd.

Naročila po novi meri se izvrše s posebno
natančnostjo.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar v Semenški
ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih
klobukov in toči v svoji krčmi prist-
na domača vina ter postreže tudi
z jako ukusnimi jedili. Postrežba in
cene jako solidne.

Mnogo denarja!

do 800 K na mesec zamore vsakdo zaslužiti
lahko, pošteno, brez stroškov in posebnega
znanja. Pošlje naj takoj svoj naslov pod
E 1095 na: Annoncen-Abtheilung des
„Merkur“, Mannheim, Merfeldstrasse
št. 44.

Mejnarodni panorama

iz Berolina, odlik. na vseh svetovnih razstavah.

Restavracija „LA BOHEME“, Gorica, tekališče
Josipa Verdija št. 38.

Potovanje po svetu, za vseh zanimivo.

Vsak teden nov program!

Od 22. do 29. novembra:

Potovanje v Egipt.

Nikdo naj ne zamudi ogledati si teh krasnih naravnih lepot.

Odprto vsak dan od 9. zj. do 9. zv.

Vstopnina 40 vin., otroci in vojaki do narednika 20 vin.

Jakob Šuligoj,

urar c. kr. železnic,

v Gorici, Gosposka ulica hiš. št. 25.

priporoča svojo najboljšo zalogo

šivalnih strojev,

za gospode krojače in šivilje po najnižje mogočih
cenah. — V zalogi ima tudi najnovejši in naj-
bolj priproste vezilne aparate (Stickaparate),
katere se more porabiti za vezenje (rekamiranje)
na vsakem „Singer-jevem“
šivalnem stroju, ter stane tak
aparat samo 7 K. — Kdortorej
hoče imeti dober in trpežen
šivalni stroj in jako po ceni,
naj si pride ogledat šiv. stroje
novih sistemov, katere jam-
či od 5 do 10 let.

Dalje priporoča najboljše

švicarske žepne ure

po zmernih cenah. Poprave s poroštvom enega leta.

Sprejema

hranilne vloge
katere obrestuje po
4 1/2% polumesečno; ne-
vzdignene obresti pripi-
suje konec leta k glav-
nici. Rentni davek pla-
čuje posojilnica sama.

Posojila

uodom na osebni kredit po
6% in na vknjižbo po 5 1/2%

„Centralna posojilnica“

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

Gorica, ulica Vetturini 9.

C. kr. poštnohranilnični konto N. 851.292.

Sprejema

nove člane

z glavnimi in opravi-
lnimi deleži. Glavni de-
leži po 200 K, opravični
po 2 K. Otvarja članom
tekoče račune, katere
obrestuje po dogovoru.

Uradne ure

vsak dan od 8. ure zjutraj
pa do 1. ure popoldne.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Izhaja vsa torek in soboto ob 11. uri predpoldne zamestler od 3. uri pop. za deželo. Ako pada na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pr. 1.000. celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodajase v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellersitz v Namskih ulicah in Leban na Verdijevev tekaljšu po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Veturini b. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po petstvarstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Slovensko šolstvo v Gorici.

Čegar je šola, tega je prihodnost! Resničnost tega reka so Nemci in Lahi že davno uvideli ter ustanovili šolska društva, ki skušajo slovansko mladost poučevati. Konečno so se tudi Slovenci vzdramili in ustanovili društvo »Sv. Cirila in Metoda«. Za šolske potrebe v Gorici je skrbelo že pred ustanovitvijo tega društva narodno-politično društvo »Sloga«, za njim pa posebno društvo »Šol. Dom«. Pod previdnim vodstvom nestrudljivega dr. Gregorčiča se je slovensko šolstvo v Gorici lepo razvijalo. Občine in posamezniki so tekmovali v požrtvovalnosti in darežljivosti in sezidalo se je krasno šolsko poslopje. V tem in drugih najetih prostorih se poučuje blizu 1000 učenk in učencev. Razun ljudske šole in raznih strokovnih šol so se ustanovili v Gorici tudi trije otroški vrti, ki naj bi preprečevali iznaredovanje slovenskih otrok, katere Lahi love v italijanske otroške vrte.

Ko bi se bilo nadaljevalo to narodno delovanje na šolskem polju s skupnimi močmi, bi imeli danes v Gorici zadostno število otroških vrtov in laška »Lega Nazionale« bi ne požrla niti enega slovenskega otroka več.

Toda med goriškimi Slovenci je nastal razpor, edinost je izginila in to je oviralo tudi razvoj slovenskega šolstva v Gorici.

Vzrok tega nesrečnega razpora je znan.

Dva še jako mlada, objestna moža nista mogla učakati ure, da bi bila zadobila v deželi neomejeno gospodstvo. Zato sta udarila na vse druge deželne poslance, sta si nataknila na obraz liberalno krinko, proglasila vse druge, ki se jima niso hoteli klanjati za »klerikalce« ter izdala parolo, da se mora njuna nova stranka polastiti vseh društev in zavodov.

Po tej začrtani poti je prišla najprej »Gor. ljudska posojilnica« v roke nove stranke, in sicer na način, ki je spravi tedanjega predsednika »Gor. lj. p.« v kazensko preiskavo.

»Trgovsko in obrtno zadrugo« so obdržali v rokah, ker so se previdni člani sami umaknili zaradi novih društvenih pravil, o katerih smo ob svojem času obširno pisali. »Slov. bralnega in podpornega društva« so se polastili tako rekoč brez boja.

Med važnejšimi slovenskimi društvi v Gorici so bila še tri, namreč politično društvo »Sloga«, »Slov. Čitalnica« in »Šolski Dom«. Ker si teh društev niso mogli osvojiti, jih je začela »Soča« podirati po znanem gestu: Naj hudič vse vzame, kjer mi ne gospodujemo.

»Sloga« so že l. 1899. dvakrat naskočili. Ker pa je niso v roke dobili, so jo začeli smešiti, napadati in njeno delovanje ovirati.

Enako se je godilo goriški »Čitalnici«. Ker niso mogli v njej absolutno gospodovati, so pričeli proti njej grdo gonjo. Intrigovali so proti njenim veselcam, proti njenemu petju in pevovodju; napadali so z nesramnimi lažmi tudi požrtvovalnega predsednika tega društva. Konečno je uprizoril eksodus iz »Čitalnice« s 24 nahujskaniki »somišljeniki« neki zagrizen zelenec, ki je prišel s Kr. »Lahi« in »Lahi« nadzorovat. Gonja

proti temu najstarejšemu slovenskemu društvu v Gorici traja še vedno. Še zadnja in predzadnja »Soča« čuva z debelimi lažmi proti sedanjemu pevovodju in predsedniku slov. »Čitalnice«.

Politična strast naših zaslepljencev se ni ustavila niti pred društvom, ki je za narodni razvoj Slovencev goriškega mesta najvažnejše med vsemi slovenskimi društvi: gonja je pričela tudi proti »Šolskemu Domu«. Ker se ga niso mogli polastiti, so ga začeli spodkopavati in podirati. In tu začena narodno zločinstvo naših Herostratov!

Če jim že ni dopuščala njih strankarska strast, da bi vsaj za razvoj našega šolstva složno sodelovali z drugimi rojaki, zakaj niso osnovali svojega šolskega društva? Zakaj niso oni ustanovili zraven otroških vrtov »Šolskega doma« še drugih slov. otroških vrtov, ki bi bili preprečili v Gorici polasčevanje naših otrok? Saj so vendar ustanovili »narodni zaklad« in trdili, da iz njega dohodkov bodo ustanavljali otroške vrte in druge učne zavode. Ali vidi se, da so le limanice stavili in ljudi farbali. Učnih zavodov niso ustanovili, pač pa so ovirali na vse načine še delovanje »Š. Doma«. Kolikokrat je šuntala »Soča« svoje privržence, naj ne podpirajo »Šol. Doma«. Kolikokrat se je jezila na tiste svoje somišljenike, ki so vkljub njenemu hujskanju vršili svojo narodno dolžnost in pomagali reševati našo dečo iznaredovanja! Čitalničnih koncertov, ki so se prirejali v prid našega šolstva, se niso hujskali okoli »Soče« načeloma vdeleževali, marveč še druge odvrčali. Ko smo v »Gorici« povdarjali, da je naše šolsko društvo »Šolski Dom« za goriške Slovence najvažnejše, najprepotrebnejše društvo, nas je skušal narodni grešnik, ki sliši na ime Gabršček, še smešiti. Imenoval nas je »abecedarje pri »Gorici«, možakarje, ki se ne morejo povspeti nad abc.« Še lani je stresal po »Soči« svojo modrost ter se bahal: »Naša zastava je: svoboda, omika, napredek, in ne le ljudsko-šolski abc, ki je dandanes umljiv sam po sebi ter mora biti zanj poskrbljeno tako ali tako«.

Mogočni nemški narod, Italijani in naši bratje Čehi se v tem vprašanju ne strinjajo z našim velikim državnikom. Ti narodi smatrajo svoja šolska društva za najvažnejša narodna društva ter obračajo skoro vse radodarne doneske celega naroda — v šolske namene.

Pri nas na Goriškem pa, kjer ima slovenska darežljivost vsled naših ubožnih razmer svoj ožke meje, skušajo ti ljudje naše moči cepiti in naše ljudstvo odvrčati od najpotrebnejšega, za naš narodni obstoj najvažnejšega društva. — Tekom zadnjih štirih let so ustanavljali društvice za društvecem, ki so mnogo denarja požrla, a le malo koristila. Skoro vsa ta društva so ravno tako hitro izginila, kakor so bila nastala.

Tako so skušali dohodke »Šolskemu Domu« na razne načine skriti. — V takih razmerah ni bilo mogoče novih šolskih vrtov ustanavljati in le vsled velike požrtvovalnosti pravih domoljubov obeh strank so se zamogli dosednji učni zavodi »Šol. Doma« vzdrževati. Umevno je, da so imeli Lahi vsled razdirajočega delovanja naših zaslepljencev jako lahko stališče. V slovenskem delu naših Brd so ustanovili laško ljudsko šolo, v Gorici vrtov, v katere lovijo v prvi vrsti slo-

venske otroke. Naši zaslepljenci vidijo zdaj posledice svojega delovanja in v »Soči« so začeli javkati. Toda svoje krivde ne priznavajo, marveč jo skušajo s smešnimi izgovori zakrivati.

(Pride še.)

Državni zbor.

Zbornica poslancev se je toraj v torek zopet sešla. Kakor stoje danes stvari, ni upanja, da bi zbornica delovala. Če se pomisli, da je do sedaj pri- glašenih že 97 nujnih predlogov, ki se morajo, ako to zahtevajo predlagatelji, po državnozbornem pravilniku, rešiti vsi prej, nego zamore zbornica preiti k dnevnemu redu, potem si lahko mislimo, koliko časa bi trebalo za rešitev teh predlogov, dočim je gotovo, da bodo prihajali dan na dan poslanci raznih strank zopet z novimi nujnimi predlogi pred zbornico. Vlada je sicer predložila v prvi seji zbornici proračun za leto 1904., a poslanci, ki so za časa normalnih parlamentarnih razmer z največjo pazljivostjo poslušali čitanje državnega proračuna in v prvi vrsti pa »exposé« finančnega ministra, se niso v torek za vse to skoro prav nič brigali, če tudi se je finančni minister na vso moč trudil, da bi obrnil nase pozornost poslancev, slikajoč bližnjo financijelno in gospodarsko bodočnost z lepimi barvami, češ, da vidno ponehuje splošna gospodarska kriza, ki je kot mora tlačila zadnja leta vso Evropo, ter da se bližajo časi, ko se povrne tudi med nas blagostanje, katero bode povzročilo razcvitanje raznih gospodarskih panog, ki so stale do sedaj pod splošnim utisom gospodarske evropske depresije. Toraj vse te lepe besede niso poslanci smatrali za nič drugega nego za navadne fraze in pustili so finančnega ministra, da je govoril stenam skoro prazne zbornične dvorane.

Še hujše pa kot finančnemu ministru godilo se je ministerskemu predsedniku dr. Koerberju, ko je razvijal v tokovi seji vladin program in našteval zakonske načrte in predloge, katere je predložila in še predloži zbornici v tem zasedanju. Radikalni Čehi in socijalni demokratje spremljali so dr. Koerberjev govor z raznimi apostrofi in z ne prav lepimi mejklici, ne da bi, kakor je bilo to navada, dr. Koerberjevi častilci reagirali in mu ploskali. Sploh vladala je v celi zbornici neka apatija, ki je pričala, da so poslanci vseh strank prišli do spoznanja, da se ne bode v sedanjem zasedanju poslanske zbornice delalo nič drugega, nego tratilo dragi čas z mlatenjem prazne slame. Lepo doneče so bile sicer dr. Koerberjeve besede o mejsobnem spoštovanju vseh v državi živčih narodov, ter o potrebi, da se vsi narodi razcvitajo in napredujejo v gmotnem in duševnem oziru. Ali dejstvo, da so te besede zgolj fraze, in da ni dr. Koerber ne le ničesar storil, da bi se te besede vresničile ter postale kri in meso, marveč, da je njegova vlada ravno nasprotno postopala proti nemškimi narodom, ki so pri nji iskale zaščite, pripomoči ter sredstev, da bi se mogli opomoči v gmotnem in duševnem oziru, vzbudilo je med zastopniki teh nemških narodov opravičen gnjev ter napravilo nanje utis, kakor da hoče dr. Koerber iz njih norce briti v celo tako resnih trenotkih v katerih pretila nevarnost od vseh strani in ko

tako britko potrebuje podpore ravno od večine v Avstriji živčih nemških narodov, namreč od Slovanov. Lepa je pač ta. Vsakrat, ko pride država v kake zadrege, zadoni s sedeža ministerskega predsednika klic o samozatajevanju, a to le takrat, ko prihajajo do vlade z opravičenimi zahtevami Slovani. Ko pa Nemci kaj zahtevajo in naj si bo pa to popolnoma neopravičeno, takrat izgine samozatajevanje in klic po njem od strani vlade popolnoma z dnevnega reda. Naj si bodo ostali nemški narodi, posebno pa Slovani, s privolitvijo v nemške zahteve še tako oškodovani, zadovolji se jim, ker bi bilo po mnenju vseh dosedanjih avstrijskih vlad, in posebno pa še dr. Koerberjeve, preveč, da bi se Nemci zatajevali. Da je pa bilo tako, krivi so bili največ Slovani sami, krivo je bilo največ njih samozatajevanje. Zdi se pa in dobro bi bilo, ako bi se ne varali, da so se Slovani, katerih je v Avstriji velika večina, naveličali osodepolnega samozatajevanja ter da hočejo zdaj odločno zahtevati to, kar jim gre po božji in človeški pravici ter da se postavijo konečno na jedino pravo stališče, naj se že zgodi kar hoče, na stališče ali — ali in ravno zaradi tega, ker se hočejo, kakor se zdi, Slovani postaviti na omenjeno stališče, ravno zaradi tega je stopila najbrže parlamentarna kriza v Avstriji v jako akuten stadij, ki se da le tedaj ugodno rešiti, ako se merodajni činitelji odločijo za to, da ne bodo zahtevali samozatajevanja le od Slovanov, marveč tudi od drugih narodov, naj se imenujejo pa ti Nemci ali Italijani.

Dopisi.

Iz goriške okolice. — Povedal sem že, da so ti dopisi le posledica Gabrščekovega nesramnega atentata na »Kr. zadrugo«. Da je bil pustil Gab. »Kr. zadrugo« pri miru, kar bi bil gotovo storil, ako bi imel v sebi le trohico rodoljubja in ako se ni bil z zdravo pametjo do cela skregal, ne bilo bi mu treba zaradi teh dopisov zdaj tako skakati. Naravno je torej, da so ti dopisi namenjeni in obrnjeni nanj in le nanj. Oni so prav za prav narodna šiba, ki tepe in kaznuje zdaj Gabrščeka za narodni zločin, katerega je hotel izvršiti na »Kr. zadrugo«. Takih pogubnih izrastkov na našem narodnem životu ni pustiti kar tako v nemar. Treba je tako divje meso izrezati. S prikrievanjem se rane ne celijo. Znano je, da je »mesarjenje« »Kr. zadrugo« le Gabrščekovo in zgolj Gabrščekovo delo, znano je, da so mu njegovi najintimnejši pristaši to odsvetovali, da so ga potem, ko jih ni ubogal, grajali ter ga prepustili samega v boju zoper »Kr. zadrugo«. Krivični bi bili torej ti dopisi, ako bi imeli namen grajati osebe, ki ne le niso nič škodovala »Kr. zadrugi«, ampak so ubijalno delo Gabrščekovo celo obsojale. Gospodom torej, ki so imeli neugodno usodo, da so prišli s človekom, kakor je Gabršček, v konsorcij, ne veljajo ti dopisi. Jaz obžalujem le njih smolo. Prav lahko je verjeti, da igrajo oni poleg enega Gabrščeka v podjetju celó podrejeno ulogo. Saj ni drugače mogoče. Gabrščekova nasilna, gospodovalna nprav ne trpi poleg sebe mož, ki bi smeli imeti kaj svoje misli. Le en Gabršček in na svetu in zraven njega dan, da vse, kar so ti dopisi grajali na

onih „oštarjah“ (za Gabršček!) ali hotelih (za ostali konsorcij!), je bilo le obsej vredno delo Gabrščekovo. Pa vzemimo, da bi bili to res zakrivali drugi gospodje, bi bilo to imelo vse drugo, narodno čast mnogo manj žaleče lice. Ostali gg. konsortisti bi si gotovo ne bili dovolili take umazane farbarije z „narodnimi piruhi“, kakor si jo je dovolil Gabršček. V prvo niso imeli oni že časnika na razpolago, da bi ga bili zlorabili v svoje popolnoma privatno in le narodno podjetje, kolikor so oni sami narodnjaki. Niti na um bi jim ne bilo prišlo, da bi bili slovensko ime „narodni piruhi“ skrunili z natikanjem podjetju, kateremu bi bili še nadalje pustili ptuje neslovensko lice. Kaj takega je bil zmožen le en Gabršček, ki trpi na fiksni ideji, da smo Slovenci na Goriškem dolžni njega rediti in pasti, da se on pač imenuje Gabršček, a da je vse, kar on dela za svoj žep, eminentno „narodno“ delo. Če bi ne bilo torej Gabrščeka v tem konsorciju, bi bili v „Soči“ vsi članki, vse novice o „narodnih piruhih“ odpadli, Gabršček bi bil „narodnim piruhom“ odkazoval inseratni del „Soče“, seveda za drag denar. In če bi konsorcij tudi te „bonbončke“ Gabrščeku kratil, zgodilo bi se bilo prav lahko, da bi bil od konsorcija v „Soči“ zahteval, kar je prejšnja leta od slovenskih trgovcev, namreč slovenski nadpis. S tem je jasno začetano stališče konsorcija nasproti Gabrščeku. Konsorcij se drži v ozadju, Gabršček stopa v ospredje ter zastopa onega v javnosti; a ne le to, Gabršček komandira in terorizira konsorcij, kakor dela povsod, kjer se hoče paralizirati njegovo herostratsko razdiranje in uničevanje. Knjiga vsega Gabrščekovega delovanja „za“ ima le dve strani: na eni je delovanje in komando, na drugi podiranje in uničevanje. Zaradi tega sem trdno uverjen, da mora slovenska javnost delati odgovornega le Gabrščeka za vse žaljenje in onečastjenje slovenskega imena s slepljenjem javnosti same. To pa ni nič drugega, kakor nadaljevanje narodnega greha, katerega je zakrivil Gabršček z mesarjenjem „Krojaške zadruge“. V aferi „Krojaške zadruge“ je Gab. slepil javnost, ker je tajil, kar je faktično bilo, v aferi „narodnih piruhov“ pa, ker je trdil, česar ni bilo. Oboje je pa delo le Gabrščeka samega, in ker so ti dopisi le nadaljevanje polemike zaradi „Krojaške zadruge“, zato je naravno, da so letele in bodo letele njih pušice le na Andreja Gabrščeka.

Danes preidem h Gabrščekovemu članku „Klerikalni grobokopi naroda“. Ustavimo se nekoliko pri nadpisu! Jaz sem Gabrščeku v teh dopisih že dokazal, da z izrazom „klerikalen“ javnost le nesramno slepari. Njemu je ta dokaz sapo popolnoma zaprl. Vtaknil ga je molče v žep. To ga pa nič ne ženira v trditvi, da ga le vedno na novo „napadam“, a na njegove ugovore ne odgovarjam. Le počasi, prijatelj! Pride vse na vrsto. V zadnjem dopisu sem ovrzel farbanje v „Sočini“ notici, ki je bila prvi odziv na te dopise. Gabršček ne ve tudi temu dopisu nič odgovoriti. To molčanje govori ceje knjige, altroche: lump, lopov, podla duša, potepuh itd. Psovke na stran, prijatelj, to niso stvarni dokazi. Zato zahtevam jaz zdaj naprej odgovora, kako da je zdaj „Soči“ „klerikalno“, kar pred razkolom ni bilo „klerikalno“. Če mi Gabršček ne odgovori, ga zopet pozovem. Ker sem že večkrat dokazal, da zamenjuje Gab. svoj žep z izrazom „narod“, zato mu popravim gorenji nadpis prvega članka na moje dopise tako-le: „Slovenski grobokopi mojega žepa“. V zmislu tega rektificiranega nadpisa bodem prihodnjč bolj podrobneje odgovarjal na prvi članek. Gabrščeka prosim torej nekoliko potrpljenja. Mora že imeti nekoliko usmiljenja z mano. Moji opravi mi ne dopuščajo vedno držati pero v roki.

Za danes mu le rečem, da me njemu zanjima. Slovo „narodni“ uporablja tudi on, vendar ga uporablja za svoje, ne za narodno.

nikov se mu kar pod peresom množi. Z ugibanjem postane seveda število brezmejno. Ako bo hotel s takim berilom polniti svoj list, mu ga gotovo ne zmanjka. Mislil sem se že pod prvi dopis podpisati s polnim imenom, ali vedel sem, da bi potem Gabršček glodal le ob moji osebi, da bi ne bilo možno spraviti iz njega le enega stvarnega stavka, zato sem podpis okrajšal. Kdo bi bil mislil, da boste delali te kratki črki Gabrščeku tako preglavico. Zadnjič sem mu hotel pomagati rešiti to nevshečno uganko. Moj migljaj je bil še precej jase, ali zdi se, da je začel spomin Gabrščeka zapuščati. On išče trdovratno dopisnika po Gorici. Da ne bode delal drugim gospodom krivice s podtikanjem mojih dopisov, da ga rešim iz te mučne negotovosti, da mu dam priliko vsaj nekoliko popraviti veliko škodo, katero je nekaj let sem napravil prepotrebemu „Šolskemu Domu“, mu stavim nastopni predlog: On naj podari „Šolskemu Domu“ tisoč kron, in uredništvo „Gorice“ je pooblaščen mu naznaniti moje polno ime. Ako je v denarnih zadregah, naj pove; pripravljen sem tudi nekoliko popustiti. Jaz bi na vsak način rad kaj prislužil za „Šol. Dom“. Torej Gab., denar ven! Dotlej sem še vedno A. K.

Politični pregled.

Politični položaj.

Dr. Koerber, ki je po svojem prvem govoru v tem drž.-zbornem zasedanju ostal tako osamjen, žel je po svojem drugem govoru v petek burno odobravanje. Ploskali so mu namreč oni Nemci, ki so ga v tork skoraj popolnoma zapustili. Ploskali so mu tako, da jih bole še danes roke. Zakaj vse to? To se je zgodilo zaradi tega, ker je dr. Koerber bral nekaj levitov ogrskemu ministerskemu predsedniku grofu Tiszi, katerega Nemci tako strašno sovražijo, odkar je povedal v ogrskem državnem zboru ter v ogrski magnatski hiši, da se je krona udala, da izpodrine madjarščina nemščino v ogrskih vojaških zavodih, na ogrskih vojaških sodiščih, pri napisih na vojašnicah in končno najbrže tudi v poveljništvu. Torej zato so Nemci ploskali dr. Koerberju. Ali ploskali so mu samo Nemci in pa še nekateri drugi poslanci, katerih ploskanje pa ni bilo toliko namenjeno dr. Koerberju, marveč je bilo naperjeno bolj proti onim štirim češkim radikalnim poslancem, ki so tako vpili in razsajali med dr. Koerberjevim govorom, da so iznevoljili marsikoga, ne morebiti zaradi tega, ker so bile njih demonstracije naperjene proti dr. Koerberju, marveč zaradi načina in oblike njihovega nastopanja. Z vsem ploskom pa je dr. Koerberju presneto malo pomagano in se gotovo trudi zastoj, da bi obrnil pozornost svojih političnih nasprotnikov od domačih zadev na ogrske. To mu je tudi naravnost in odločno povedal češki poslanec dr. Herold, ki je rekel: Prvi pogoj za ozdravljenje sedanjih odnošajev v Avstriji je ta, da se ta Koerberjeva vlada odstrani, ker ona je največja zapreka, ki se stavlja na pot uspešnemu razvoju monarhije. Dr. Koerber bi si hotel utrditi pozicijo z veselo vojno z Ogrsko, vojno, ki bi njega nič ne stala. Raje naj bi dal kroni nasvet, ki ga ista tudi pričakuje od njega; najprej naj se sklene mir z lastnimi narodi.

Trgovinska pogodba z Italijo podaljšana za jedno leto.

Iz Rima prihaja vest, da je imel dunajski dopisnik italijanskega lista „Tribuna“ pogovor z avstrijskim trgovinskim ministrom baronom Callom, in da mu je ta povedal, da se podaljša dosedanja trgovinska pogodba z Italijo še za jedno leto. Gledé vinske klavzule rekel je baron Call, da se bodo dovolile uvozu italijanskih vin v našo državo nekatere olajšave.

Pruski redovi avstrijskim državnim uradnikom.

Nemški uradni list priobčuje veliko število pruskih redov, podeljenih avstrijskim in ogrskim državnim uradnikom. Med istimi je red pruske krone, podeljen dr. Koerberju, bivšemu ministerskemu predsedniku grofu Thunu in dr.

Volltev v pruski deželni zbor.

Končni izid volitev v pruski deželni zbor je sledeči: Izvoljenih je 148 konservativcev, 54 svobodnomiselnih konservativcev, 94 članov centroma, 99 narodnih liberalcev, 23 članov svobodnomiselne ljudske stranke, 8 članov svobodnomiselne stranke, 13 Poljskov, 14 reformnih strank in 10 „uvjakov“.

Novi finančni Italijanski minister.

„Avanti“ zatrjuje, da postane — mesto umrlega ministra Rosano — novi finančni minister posl. Girardi.

Italijanska kraljeva dvojica na Angleškem.

Italijanski kralj in kraljica odpotvala sta v soboto v Italijo. Ob navdušenem pozdravljanju množice, odpeljala sta se na kolodvor v družbi angleškega kralja in kraljice, prince Waleskega in vojvode Conaughtskega. Vlak je odšel ob 9 in 40 minut jutraj.

Srbski kralj in židovsko časopisje.

Razni židovski listi in za njim tudi drugi so pred par dnevi priobčili vest, da je srbskega kralja Petra zadela rahla kap. To pa je popolnoma izmišljeno, kajti kralj je popolnoma zdrav. V četrtek bil je kralj zvečer v gledišču, v petek pa se je udeležil v stolni cerkvi službe božje.

Srbi in Bolgari.

V Belgradu je začel izhajati srbsko-bolgarski list „Ujedinjenje“, ki dela za srbsko-bolgarsko zvezo. V programu se veli: „Ako list doseže svoj cilj, združenje Srbov in Bolgarov, potem se hočemo združeni vzdigniti na 500letnega tirana. Iz njegovih krempljev smo se iztrgali šele pred kratkim časom, in tako hočemo zdaj iz njegovih krvavih rok iztrgati naše krvne brate, ki so že zdavnaj uprli svoje poglede na nas za pomoč. S tem bomo utrdili osnovo južnega slovanstva in hočemo iz več samostalnih držav ustanoviti jedino, združeno balkansko (jugoslovansko) državo“.

Dogodki na Balkanu.

Turčija še vedno molči in ne da nobenega odgovora na znano noto vkljub vsem zlim posledicam, s katerimi sta ji žugala avstrijski in ruski poslanik. Kakor se vidi, se Turčija malo zmeni za žuganja in je najbrže prepričana, da niso imela taka žuganja nobene resne podlage.

Neka nova prikazen v Macedoniji pa so angleški protestantje. Ti ljudje delijo zadnji čas po vseh krajih Macedonije bednemu prebivalstvu moke. Tako se namreč poroča iz Bitolja. Pôd jako blagodušnim plaščem skrivajo ti ljudje gotovo svoje grde namene, da bi te toli težavne razmere izkoristili v to, da bi pritegnili koga v krilo protestanske cerkve, da ne bi bilo zastoj izdano, kar so razdelili bednemu prebivalstvu.

Domače in razne novice.

Promocija. — Danes je bil na graškem vseučilišču promoviran doktorjem prava kand. jur. g. Josip Dermastia, brat vikarja v Plaveh, preč. gosp. Ivana Dermastie. Častitamo.

Podeljen naslov. — Policijskemu nadkomisarju g. Abondiju Continu je podeljen naslov policijskega svetnika.

Za „Šolski Dom“ prejelo upravnništvo „Gorice“: Andrej Žnidarčič, vikar v Gradnem 10 K. Hvala!

„Klerikalci imajo pri sodiščih pasjo srečo“ — bo „Soča“ lahko zopet pisala, kajti „Krojaška zadruga“ je te dni prejela sledeči sodni sklep:

Firm. 237

Gen. III 1/22

C. kr. više deželno kot uočeno sodišče primorsko v Trstu o utoku „Krojaške zadruge“ vpisane zadruge z omejeno zavezo v Gorici, na sklep c. kr. okrožnega sodišča goriškega dne 9. septembra, odnosno 27. oktobra t. l. posl. štev. Firm. 143 Gen III 1/19, kolikor nej bilo ugodilo predlogu za vpisanje v združno matico, pač pa načelstvu ukazalo, da naj skliče novi občni zbor, izogibom globe K 40. —, v nejavnem posvetovanju je tako-le sklenolo:

Utoku se ugaja, izpodbijani sklep razveljavlja, c. kr. okrožnemu sodišču goriškemu pa ukazuje, naj pravredno reši prošnjo za vpisanje v združno matico, ne gledé na navedene razloge po katerih je bilo isto zavrnilo.

Obrazložjenje.

Više deželno sodišče je mislilo, da je propisu § 65 združnih pravil bilo zadoščeno tem, da je bilo vabilo na občni zbor, ki se je vršil dne 20. avgusta t. l. razglašeno v dveh slovenskih političnih novinah, ki v Gorici izhajate, kajti odredbo navedenega §-a, da se ima na občni zbor vabiti novinami v Gorici izhajajočimi, ne tako razlagati, da se tem vse slovenske politične novine v Gorici misle, in jen je mimo tega tudi v dveh drugih v Gorici izhajajočih političnih novinah bilo naznanilo, da se je občni zbor vršil.

Zanemarjenje objave letnega računa bilanca, kakor je bilo v § 64, zahteva nazdrženo odgovornost za vsako škodo, za

ki bi iz tega utegnili nastati, ali nema učinka, da bi bil neveljaven občni zbor, ki se je inače vršil, kakor je zapovedano.

Po tem takem je utok opravljen in se je moralo skleniti kakor v naredbi.

V Trstu, dne 12. novembra 1903.

„Krojaška zadruga“ Kindinger
v Gorici I. s.

V pojasnilo par besed:

Kakor znano, je A. Gabršček, na junaškem begu pred občnim zborom „Krojaške zadruge“, sklicanim na dan 20. avgusta t. l., odložil v „Soči“ in pri c. kr. okrožni sodnji plod izredne bistroumnosti, s katerim je dokazoval, da je omenjeni občni zbor neveljaven, ker ni bil naznanjen tudi v „Soči“ in „Primorcu“, in ker se v dotičnem vabilu nista omenila letni račun, bilanca i. t. d. po določbah § 94. združnih pravil.

Goriška okrožna sodnja je trditve iz zadruge pravo krepno izbacenjena Gabrščeka in tudi njegovo tolmačenje združnih pravil sprejela za suho zlato, zavrnila brez vsake preiskave (!!!) predlog za vpis novozvoljenega načelstva, ter naložila odboru pod globo 40 K, da skliče nov občni zbor!!

Proti temu sklepu je „Krojaška zadruga“ seveda vložila rekurz, kateremu je c. kr. višja deželna sodnja ugodila z zgoraj navedeno odločbo.

V velikem številu blamaž, ki jih je iskal in našel A. Gabršček v aferi „Krojaške zadruge“, zasluži tudi ta zadnja častno mesto: mi jo podčrtamo v svarilo o v a d u h o v! —

Vabilo na koncert, kateri priredi koncertna pevka Mira Devs sodelovanjem pianista Josipa Procházke v nedeljo, dne 29. novembra 1903 v veliki dvorani hotela „Central“. Začetek ob 8. uri zvečer. Cene prostorom: Sedeži po 4 K, 3 K in 2 K. Stojišča po 1 K, za dijak 40 vin. se dobivajo v prodajalnici g. Antona Jeretiča v Semeniški ulici in na večer koncerta pri blagajni.

Zabavni večer v Čitalnici. — Pač dolga vrsta let je pretekla od onega časa, ko je goriška Čitalnica priredila zadnjikrat do tedaj običajno jesensko „besedo s plesom“. Te „besede“, prirejevale, ker je čutil odbor dolžnost, izpolnjevati z njim. jesensko prazno to društvenega leta, bile so kaj nehvaležna podjetja. Z velikim trudom so se naučile nekatere pesmi in deklamacije in glediščna igra, poslušalcev pa je prišlo do kake tri vrste sedežev in plesalcev se je nabralo tako malo, da je s težavo prišlo do kake četvorke. Sreča je nanesla, da se je takrat ustanovila ženska podružnica sv. C. in M., ki je z raznimi novostmi v sporedu privabljala polno dvorano širšega občinstva in tako s čitalničnimi močmi ob enem tudi zadovoljila čitalničarje. In vendar takrat ni bilo razkola med goriškimi Slovenci, ni bilo med njimi take žurnalistske spake, ki bi hujskala proti narodnemu društvu in v njem delujočim osebam, in ni bilo konkurenčnih narodnih društev. Kaka sprememba tekem zadnjega desetletja! Zopet enkrat se je priredila jesenska veselica v Čitalnici, in glej, dvorana je skoro premajhna za deležnike, vkljub temu, da se je mnogim prosilec izmed dijakov glede na pichlost prostora celo vstopnica odrekla! In to je, izvzemši par vabljenih oseb, vseskozi omikana, elegantna, narodna družba, ne pa kakor nekdanj vsa pomešana z drugorodnimi elementi, ki so edino radi plesov v Čitalnico zahajali, in če je bilo pred plesom kaj programa, nestrpno čakali konca.

Sporod veselice je obsegal dva mešana in en moški zbor, in več komadov godbe vojaškega orhestra. Pevske točke so se pod vodstvom g. Mercine izvršile s veliko preciznostjo in so posebno skrbno izvedeni dinamični kontrasti pripravili pesmi do lepega učinka. Narodnim pesmim od Hubada uglasbenim, bila je dodana prav mična, na besede narodni pesmi: „Pala je slanica“ od dr. Schwaba komponirana pesmica, ki se popolnoma prilaga Hubadovemu vencu. Ko je nastopil pri pesmi „V ljubem si ostala kraju“ sam moški zbor, začudili smo se mnogoštevilnemu mlademu naraščaju istega. Vsa čast mladim gospodom, da si vedo varovati moško svojo samostalnost ter se upreti teroristom, ki jih hočejo pripraviti ob njihovo osebno prostost, in ob pravico razpolagati s svojim pevskim darom po svoji volji. Zapeli so Nedvedovo skladbo s vso neznostjo, kakor jo zahtevajo besede in intencija skladateljeva. H. Sattnerjeva skladba na Stritarjeve besede: „Po zimi iz šole“, odlikujoča se zlasti z živahnimi ritoničnimi menjavami, je bila zopet od mešanega zbora izvedena s polnim efektom.

Igra „Vzorna tašča“, vzeta iz novejše Slov. talije, bila je predstavljena nadli nas je tudi pri tej predstavi

novega igralca in nove igralke, ki sta se oha izkazala kot dragocena pridobitev za naš oder. Čestitamo g. P. na tako krasno uspelem prvem poskusu; ostalim pa izrekamo naše priznanje radi velike rodoljubne požrtvovalnosti, ker so, ako-ravno z delom preobloženi, vendar pre-vzeli naporne vloge in se jih naučili do tako točnega in spretnega igranja.

Orhester je vodil s znano eleganco — v naši dvorani prvokrat — g. kapel-nik Benczur osebno. Med glasbenimi toč-kami sta posebno ugajali dve s t. i. sor-dinami (s zamolklimi strunami) izvedeni melodiji. Konečna točka bila je nov ve-nec slovenskih pesmi, med temi „Slove-nec sem“ in „Strunam“. Vglasbil Kubišta. Tak venec, od tako odlične godbe izvr-šen, vselej elektrizuje občinstvo. Vendar se nam je zdelo, da bi se nekaterim pes-mam tega venca mesto kričeče instru-mentacije bolje prilegalo izvajanje n. pr. s sordinami na sama godala na lok, ka-kor n. pr. ravno pri pesmi „Strunam“ glede na sentimentalne besede pesmi.

Po k. članem koncertu so se mize spravile iz dvorane in začel se je ples, ki ga je z znano spretnostjo vodil dru-štvo tajnik. To je bilo vrtenje in vrtiš po dvorani! Ker take gneče še ni bilo na kakem čitalniškem plesu, čakali smo nestrpnostno četvorke, da bo mogoče prešesti pare. In našli smo jih 36. To je, rekel bi kak sportsman, „novi rekord“ za ples v naši čitalnici. Vendar je to število bilo že enkrat doseženo, ob oni priliki namreč, ko se je pred 20 leti otvorila z velikim plesom ravnokar dodelana se-danja dvorana. A to je prišlo tako: Nova dvorana je bila, ker nalašč za čitalnico zidana, predmet občne radovednosti. Po-kojni hišni gospodar se je z njo bahal okoli pri svojih laških znancih, in ti so radi njega zaprosili in dobili vstopnice. Posebno pa je provzročila občno ra-dovednost nova Silmens-nova plinova svetilka, takrat fenomenalna nova iz-najdba, o kateri je bilo tudi veliko hrupa po Gorici. Na tem plesu je bila torej družba med katero so se Slovenci skoro zgubivali, zlasti ker je bilo tudi še precej Neslovenec med udi. — Ta mnogo-številni obisk od zadnje sobote, h kate-remu so pripomogli v lepem številu g. častniki, pa tudi nekateri gospodje, ki so se čitalnice zadnja leta ogibali, pa smat-ramo za znamenje, da se naše žalostne narodne razmere boljšajo, in navdaja nas upanje, da bo de polagoma vendarle zmagal duh spravljivosti in zavest, kak močan faktor smo že lahko v Gorici, ako se ne cepimo, ampak zložimo v celoto. Kdor tako stremljenje kviri, preko tega na dnevni red pa bo. X.

Deželna zavarovalnica za govejo živino. — Zakonski načrt, katerega je sklenil naš deželni zbor in s katerim se ustanavlja deželna zavarovalnica za govejo živino, dobil je torej najvišje potr-jenje. Zategadel stopi dotična deželna postava kmalu v veljavo. Ker bodo mo-rale tudi že obstoječe zavarovalnice za govejo živino računati z omenjeno novo postavo, je popolnoma umestno in po-trebno, da se odbori obstoječih zavarovalnic posvetujejo, ter sklenejo, da bodo v tem pogledu skupno in složno postopali. Za to je pa tudi pričakovati, da se posvetovanja, na katero vabi gosp. dež. poslanec župnik Grča na drugem mestu našega lista, gotovo udeležijo zastopniki vseh že obstoječih zavarovalnic za govejo živino.

Vse zavarovalnice govede uljudno vabim na razgovor, da si pojasnimo stanje dosedanjega delovanja in določimo svoje stališče glede namero-vane deželne zavarovalnice.

Razgovor se bo vršil v Gorici dne 30. novembra na semenj sv. Andreja pri g. Katniku v gostilni „pri zlatem križu“ od 11. do 12. ure dopoldne.

Posebno vabim gg. predsednike, taj-nike in denarničarje zavarovalnih dru-štev. Vsaka zavarovalnica naj pošlje na ta prijateljski shod vsaj enega zastopnika. B. Grča.

Državni proračun in ceste na Primorskem. — Redni stroški za vzdrževanje in popraviljanje državnih cest na Primorskem, ki se ponavljajo vsako leto, so postavljeni v proračun za leto 1904 v znesku 480.800 K, ki se raz-delijo na posamezne postavke tako-le: prispevek za popravilo cest in mostov K 13.440 K; zidanje in poprava poslopij za cestno nadzorstvo in skladišča za gradivo, najemščine in zakupi 3.460 K; grušč in druge potrebščine za zgradbo in po-sipanje 180.000 K; vzdrževanje cest in mostov 129.800 K; za kidanje snega z državnih cest 17.000 K; plače nižjemu osebju za gradbo in vzdrževanje cest in mostov 126.000 K; darila in podpore K 2.900 K; razni stroški 1.500 K.

Skupaj torej 480.800 K. — Ministerstvu je pridržanih 100.000 K za nujne potrebe pri vzdrževanju državnih cest in mostov za vsa država, ki se porabijo le tedaj, ako v posameznih deželah nikakor ne morejo izhajati z odločenimi jim zneski.

Uprava Soče in Tera bo stala silno veliko. Za zdaj je prevzela država nalogo, da sestavi načrte o raznih delih, ki bodo potrebna ob Soči in ob Teru pri tej upravi. Za sestavo teh načrtov je postavila vlada v proračun za pri-hodnje leto za enkrat znesek 20.000 K.

V Tolminu se odprli s početkom šolskega leta 1904/05 državna pripravl-javnica za učiteljska izobraževališča. V ta namen je postavljen v državni pro-račun za tretji del leta znesek 951 K.

P. n. naročniki „Matice Hr-vatske“ opozorja podpisani poverjenik, da blagovole naznaniti svoj pristop pis-meno ali ustmeno, ter objednem poslati oziroma prinesiti članarino 6 K. Letošnji dar „Matice Hrvatske“ je obilen (9 knjig) in vrlo izbran. Posežite rojaki — po bratski knjigi!

Švara Frančišek, bogoslovec. (Centralno semenišče).

Predavanje. — V nedeljo ob 11. uri je predaval v tukajšnjem gledališču ita-lijanski publicist Alfred Niceforo. Pred-met njegovega govora je bil: „Od nasilja do pravice“.

Predor pod Kostanjevico pri Gri-ciel. — Predor pod Kostanjevico pri Gorici na bohinjski železniški črti je pre-vrtan. V soboto zjutraj ob 4. uri zadeli so delalci od obeh strani drugi na druge. Trebalo je torej 3 mesece in 17 dni, da so prodrli predor.

Nagla smrt. — V soboto okolu 9. ure predpoldne je prišel na sadni trg mesar Gornetič Anton po domače „Toni Riz“, da bi tam kakor po navadi prodajal meso. Koj tje prišedšemu, pa mu je postalo slabo. Vrnil se je zaradi tega domov, a kmalu za tem zadela ga je srčna kap in ostal je koj mrtev.

Obsojen zaradi žaljenja Nj. Vel. je bil 21. t. m. na tukajšnjem okrožnem kot kazenskem sodišču postopač Avgust Olivo in sicer na pol drugo leto težke ječe. Olivo je bil namreč aretiran, ker ni hotel plačati računa v neki krčmi. Po poti, ko so ga peljali v zapor, je namreč hudo razsajal, vpil proti Avstriji, ter se tudi nespodobno izrazil o Nj. Vel.

Izgnan iz Gorice je bil v soboto 59-letni Anton Peršolja iz Cerovega. Peršolja je ravnokar prestal 14 dni zapora, radi nezvestobe.

Najdeno kolo. — Ono kolo, ki je zmanjkalo tukajšnjemu kovaču Mačusu v Muši izpred neke krčme, našli so te dni lovci v sirčju na polju blizu Muše.

Najdene reči. — Našli so te dni dežnik z medenim ročem, katerega je najbrže zgubila kaka gospa. Oddali so ga na policiji.

Dinamit. — V hiši št. 33 ulica Boscho so našli v soboto več dinamičnih patron. Pozvedelo se je, da je hranil tam omenjene dinamične patrone delavec Jo-žef Mervic. Na vprašanje, kako je prišel do omenjenih patron, je Mervic odgo-voril, da jih je dobil od delalcev, ki de-lajo na železnici, ter da jih je hotel po-rabiti na svojem polju. Dinamične pa-trone so konfiscirali, vso zadevo pa so izročili državnemu pravdnistvu.

S steklenico ga je ranil. — V Šmarjah na Vipavskem so pili fantje v neki krčmi. Med njimi je bil tudi neki Emilij Jevčič. Nastal je med fanti prepir in potem tudi pretep. Pri tej priliki je Alojzij Durnik zgrabil steklenico, ter jo zabrusil Jevčiču v glavo. Ranil ga je tako močno, da so ga morali pripeljati v tu-kajšnje bolnišnico.

Pretep na plesu. — V nedeljo so plesali v Solkanu. Nastal je hud pretep zaradi plesalk. V tem pretepu so z no-žem nevarno ranili 25-letnega mizarskega pomočnika Franceta Lebana, katerega so morali prepeljati v tukajšnje bolnišnico. Kot krivca se smatrata dva italijanska delavca, katera so orožniki prignali v tukajšnje zapore. Vedno stara pesem na teh javnih plesih.

Sneg na Predelu. — Na Predelu je te dni hudo snežilo tako, da je bil promet na cesti za nekaj časa ustavljen. Snega je bilo proti vrhu nad pol drugi meter visoko. V četrtek je zaradi tega obtičal plug sredi poti, čeravno je bilo vanj vpreženih štirinajst najmočnejših konj in pomagalo pri delu 20 rudarjev. V petek pa se je posrečilo prodreti s snežnim plugom na Predel ter rešiti Pre-delčane iz zametov.

Zima. — Z Dunaja se poroča, da ki so napravile mnogo škode v mestu in

na deželi. Poškodovane so bile brzojavne in telefonične zveze. Jdnake vesti do-hajajo z Vestfalskega in Saškega. Pretr-gana je bila brzojavna zveza med Ho-landijo, Belgijo, Francijo, Švico in Italijo. Na Nemškem ustavljen je bil vsled snega in neviht celo železniški promet. Pri nas smo imeli včeraj ob sedmi uri zjutraj jedno stopinjo mraza.

Italijansko prosto vseučilišče prepovedano. — Včeraj se je imelo ustanoviti v Inomostu prosto italijansko vseučilišče. Prof. Angelo de Gubernatis bil je že na potu v Inomost, da bi imel tam otvoritveni govor. Ali ko je dospel v Trident, bil je brzojavno obveščen, da je vlada ustanovitev prostega italijanskega vseučilišča prepovedala.

Za proučevanje Adrije. — Cesar je podaril 2000 kron društvu za pre-iskovanje morskih globočin v Jadranskem morju. Društvu je namen ustanoviti v Trstu akvarij in zgraditi parnik.

Ljubljanski župan g. Ivan Hri-bar pozvan na dvoboj. — V četrtek sta dva častnika zahtevala od gosp. ljubljanskega župana Hribarja v imenu nad-poročnika Bückchela zadoščenje radi besed, katere je župan govoril o tem nad-poročniku v zadnji občinski seji. Bück-chel je torej pozval na dvoboj župana, ki pa pač ne bo ugodil Bückchelovi želji.

Jezikovne razmere pri kranj-skem pehotnem polku št. 17. — O teh razmerah piše „Slovenec“ to-le: Od 7 štabnih oficirjev govori slovenski eden (major Fladung). Od 24 stotnikov govo-rita pravilno slovenski dva, za silo lomi slovenščino sedem stotnikov, ostali ne razumejo nič. Od 37 nadporočnikov jih govori za silo slovenski osem, ostali ne znajo nič. Od 33 poročnikov jih govori slovenski deset, drugi ne znajo nič. Od 4 kadetov govori slovenski eden. Od 3 zdravnikov, ki so v vedni dotiki z bol-niki, nobeden. Od 2 računskih častnikov nobeden. Kaj, ko bi vojni minister za te slovenščine nezmožne častnike po vzgledu Glaispacha ustanovil v Celovcu poseben kurz? Domači častniki, katerih je blizu 300, pa služijo po vseh kotih Avstrije, največ jih je seveda v avstrijski Sibiriji — v Galiciji. Sedaj si pa razumen člo-vek predstavi, na kak način poučujejo in vežbajo naše sinove slovenščine po-polnoma nezmožni častniki. Celo v re-zervi so gorostasne razmere tako, da se res ne ve, kako bodo v času vojne ob-čevali častniki z našimi vojaki. Od 4 re-zervnih nadporočnikov je eden Slovenec. Od 41 rezervnih poročnikov je zmožnih slovenskega jezika sedem, recí sedem čast-nikov. Od 44 rezervnih kadetov govori slovenski 12 kadetov. Leta 1878, o času vojne, je bilo v domačem polku vse polno slovenskih častnikov, ki so se odlikovali v Bosni z veliko hrabrostjo in so govo-rili z našimi fanti slovenski, sedaj nas pa Bog obvaruj vojne; večina častnikov ni v stanu s podložnim vojaštvom obče-vati, da ne izpregovori ne enega sloven-skega stavka! Vojni minister Kriegham-mer je začel sistematično razganjati slo-venščine zmožne častnike na vse vetrove.

Kako je prišel na jako jedno-staven način do hrane in stanovanja. — Na Dunaju je priletel te dni skozi šipe neke kavarne iz ulice še precej velik kamen. Tekli so na ulico, da bi prišli onega, ki je kamen zalučal. Prijeli so ga koj. Bil je neki revež, ki je par dni po-prej zapustil bolnišnico, pa se ni imel kam obrniti. Da bi prišel do kruha in stanovanja, zato, rekel je, razbil je šipo.

Loterijske številke.

21. novembra.
Dunaj 63 48 49 75 54
Gradec 62 59 86 51 63

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem Konjedic & Zajec

Gorica, pred nadškofijo hiš. šte. 11.

Za čas stavbe priporoča vse stavbne potrebščine, kakor: cement, stavbne nosilce, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stra-nišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih tovarn. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja dob rezprimerom nizkih cenah.

Edina zaloga
stavbenih nosilcev

v Gorici.

Pocinkana žica sa vinograde po jako znižanih cenah!

Pozor!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove amerikske blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga

Prosiva zahtevati listke!

Priporočilo!

Josip Novič,

krojaški mojster

v Gorici, Gosposka ulica št. 21

(tik pošte)

prvo nadstropje,

se priporoča slavnemu ob-
činstvu, čast. duhovščini v
mestu in na deželi.

Podpisani priporoča slavnemu ob-
činstvu v Gorici in na deželi svojo

prodajalnico jestvin

V zalogi ima kave vseh vrst, raz-
lične moke iz Majdičevega mlinu v Kranju,
nadalje ima tudi raznovrstne pijače na
primer: francoski Cognac, pristni
kranjski brinjevec, domači tropinovec,
fini rum, različna vina, goršice (Senf.)
Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodove
užigalice. — V zalogi se dobé tudi te-
stenine trdke Znidarski & Valenci v
Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko
spadajoče blago. — Postrežba točna in
po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trгоvec v Semeniški ulici h. št. 1
(v lastni hiši.)

KUNEROL

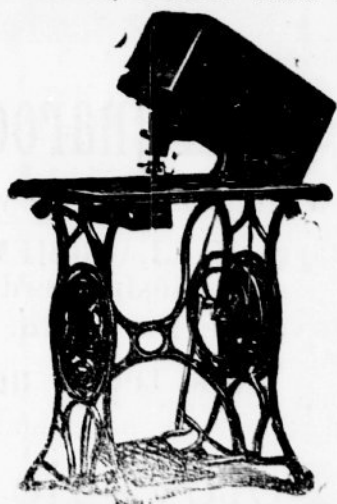
zajamčena čista

rastlinska mast
iz kokos-oreha.

Nadomešča maslo in svinjsko mast.
Izvrstno služi ter je dolgo vzdržljiva.
Dobiva se v vseh boljših prodajalni-
cah s kolonijalnim blagom.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev
Gorica, Stolna ulica hiš. št. 2.

Prodaja
stroje tudi
na teden-
ske ali
mesečne
obroke.
Stroji so
iz prvih
tovarn ter
najboljše,
kakovosti
Priporoča
se slav.
občinstvu.

Lekarna

CRISTOFOLETTI,

v Gorici, na Travniku.

Trskino (stokfiševo) jetrno olje.

Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti.

Izvirna steklenica tega olja naravno-rumene barve po K 1'40, bele barve po K 2.

Trskino železnato jetrno olje.

Trskino jetrno olje se železnim jodecem.

Raba tega olja je posebej priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nerazvorni in nečne narave.

S tem oljem se zdravejo v kratkem času in z gotovostjo vse kostne bolezni, žlezni otoki, golše, malokrvnost in splošna slabost.

Cena ene steklenice 1 K 40 v.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, preišče se vedno v mojem kemičnem laboratoriju predno se napolni steklenice, zato zamorem jamčiti svojim častitim odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofoletti-jeva pijača iz kine in železa,

najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskim jetrnim oljem in izborno sredstvo za malokrvne.

Ena steklenica stane 1 K 60 v.

Jesen je tu

in blizu se zima; blizu se pa tudi potreba, kupiti za hišno oz. lastno potrebo raznega zimskega blaga.

Ponovno se tedaj obrača vdano podpisani do cenj. svojih odjemalcev s prošnjo, da se pri nakupu raznih zimskih potrebščin tudi za naprej blagovolijo obrniti v prvi vrsti na njegovo trgovino, koja nudi cenj. odjemalcem vedno priliko za neprekosljivo ceno in dober nakup vedno svežih in solidnih raznovrstnih pletenin iz bombaža in volne, kakor:

nogavice, rokavice, jopice, srajce, hlače, zimske serpe, rute, čepice, volno itd.

Dalje priporoča še zadnje novosti kakor: raznovrstne kožukovine, zimske čevlje za dame, ruske galoše, dežnike, moderce, bluze, spodnja krila, pasove, predpasnike; jako velika zaloga belega perila za gospode, krasnih ovratnic, lovskih nogavic itd.; zadnje novosti mičnih okrasov za obleke, razne svile, žamet, pliš, fodre itd.; vse potrebščine za gg. šivilje in krojače.

J. Zornik, Gorica, Gosposka ulica 7.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznicu

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

priporoča

prijetna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih,

briskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene in p. jerne. Postrežba poštna.

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. Jerneja Kopača

izdelajeta vsakovrstne obleke za moške po meri, bodisi fine ali pa priproste.

Priporočata se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini za obilna naročila.

Šimenc Fric

krčmar

dosedaj v Gosposki ulici (Via Signori)

preselil se je v

Magistratno ulico št. 9, (Via Municipio).

Priporoča se za obilen obisk.

Odlikovana civilna in vojaška krojaška delavnica

Anton-a Krušič-a,
Gorica, ul. Jos. Verdi 33.

Bogata zaloga domačega in angleškega sukna. Velika izber izgotovljenih oblek za gospode in dečke, površnih zimskih suknj, havelokov itd.

Naročila po novi meri se izvrše s posebno natančnostjo.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar v Semenški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in točiv svoji krčmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Mnogo denarja!

do 800 K na mesec zamore vsako zaslužiti lahko, pošteno, brez stroškov in posebnega znanja. Pošlje naj takoj svoj naslov pod E 1095 na: Annoncen-Abtheilung des „Merkur“, Mannheim, Herfeldstrasse 11.

Mejnarodni panorama

iz Berolina, odlik. na vseh svetovnih razstavah.

Restavracija „LA BOHEME“, Gorica, tekališče Josipa Verdića št. 38.

Potovanje po svetu, za vseh zanimivo.

Vsak teden nov program!

Od 22. do 29. novembra:

Potovanje v Egipt.

Nikdo naj ne zamudi ogledati si teh krasnih naravnih lepot.

Odprto vsak dan od 9. zj. do 9. zv.

Vstopnina 40 vin., otroci in vojaki do narednika 20 vin.

Jakob Šuligoj,

urar c. kr. železnic,

v Gorici, Gosposka ulica hiš. št. 25.

priporoča svojo najboljšo zalogo

šivalnih strojev,

za gospode krojače in šivilje po najnižje mogočih cenah. — V zalogi ima tudi najnovejše in najbolj priproste vezilne aparate (Stickaparate), katere se more porabiti za vezenje (rekamiranje) na vsakem „Singer-jevem“ šivalnem stroju, ter stane tak aparat samo 7 K. — Kdor torej hoče imeti dober in trpežen šivalni stroj in jako po ceni, naj si pride ogledat šiv. stroje novih sistemov, katere jamči od 5 do 10 let.

Dalje priporoča najboljše

švicarske žepne ure

po zmernih cenah. Poprave s poročtvom enega leta.

Sprejema

hranilne vloge

katere obrestuje po 4 1/2% polumesečno; nevzdržene obrestipripišuje konec leta k glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila

„Centralna posojilnica“

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

Gorica, ulica Vetturini 9.

Sprejema

nove člane

z glavnimi in opravnimi deleži. Glavni deleži po 200 K, opravniki po 2 K. Otvarja članom tekoče račune, katere obrestuje po dogovoru.

pa do 1. ure popoldne.